1809

Underdanigst p. t.

Idet jeg herved tillader mig at gøre
Deres Excellence bekjendt med, at jeg med
Deres Excellences Tilladelse agter at reise
som Passagier med Postskibet, bestemt
til at afgaa fra Throndhjem i Slutningen af Maaneden
Juli, ønsker jeg ærbødigst at erholde
Deres Excellences Tilladelse til at reise
med Skibet fra Throndhjem til Bergen, for
derfra at fortsætte min Reise til Christiania
og videre med Landeveien over Fjeldene
til Stockholm. Jeg har den Ære at være
med dybeste Ærbødighed
Deres Excellences
allerydmygste Tjener
[illegible]

Throndhjem d. 19 Juli 1809.

1 19/7 1809

192.

Fortegnelse over Fødte og Døde af Mandskjøn og Qvindekjøn i forskjellige Præstegaarde fra 1ste Januarii Søndag 1809
til samme Søndag 1810 paa Landet i Bornholm og Christianstad.

Navnene paa Sognene	Fødte i alt paa Året	Fødte		Tilsammen	Dødfødte		Uægte		Fødte af Mandskjøn fra										Tilsammen	Døde af Qvindekjønnet										Tilsammen	Af begge Kjøn	Anmærkninger
		Drenge	Piger		Drenge	Piger	Drenge	Piger	0-10	20	30	40	50	60	70	80	90	100		1-10	20	30	40	50	60	70	80	90	100			
~~Rønne~~																																
St. Knuds	2.	7.	5.	12.	—	—	1.	—	5.	—	—	—	1.	1.	—	—	—	—	7.	1.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.	8.	8.	
Vestermarie	15.	15.	21.	36.	—	1.	—	—	3.	1.	1.	—	—	1.	2.	—	—	—	8.	4.	—	—	1.	1.	1.	1.	3.	—	—	—	11.	19.	
Nyekirke	6.	4.	10.	14.	—	—	1.	1.	1.	—	—	—	—	—	—	2.	—	—	3.	2.	—	1.	—	—	—	1.	—	—	—	4.	7.	
Olakirke	18.	26.	37.	63.	—	2.	1.	4.	3.	1.	—	1.	2.	3.	3.	1.	—	—	14.	9.	1.	1.	—	1.	2.	4.	4.	4.	—	—	26.	40.	1 Par Tvillinger, som Drenge. 1 Par Tvillinger 2 Søstre Drenge.
Pedersk	10.	12.	12.	24.	—	1.	—	1.	1.	—	2.	—	—	—	2.	2.	1.	—	8.	3.	1.	1.	—	1.	2.	—	1.	—	—	—	9.	17.	Dødfødte.
Gudhjem	9.	10.	10.	20.	—	—	2.	—	4.	1.	—	1.	—	—	1.	—	—	—	7.	3.	—	—	1.	—	1.	2.	—	—	—	—	7.	14.	
Nexøe	10.	18.	14.	32.	1.	—	2.	1.	5.	1.	—	1.	2.	2.	2.	1.	3.	1.	18.	4.	—	1.	1.	1.	1.	7.	4.	—	—	—	19.	37.	2 Drenge og 2 Døtre Dødfødte.
Bodild	3.	7.	17.	24.	—	3.	2.	1.	2.	—	1.	—	—	—	3.	1.	1.	—	8.	4.	—	—	—	—	—	—	1.	—	—	—	5.	13.	
Aaø	13.	12.	10.	22.	—	—	—	—	8.	1.	1.	—	1.	3.	3.	1.	—	—	18.			1.		1.	2.	2.	—	—	—	—	6.	24.	
Aaarsnitke	8.	16.	7.	23.	1.	—	1.	—	3.	—	1.	—	—	2.	—	—	—	—	6.				2.		1.						3.	9.	
Østermarie	5.	24.	19.	43.	3.	2.	—	—	8.	—	1.	—	—	1.	—	1.	1.	—	12.	3.	—	1.	2.	—	1.	1.	2.	2.	—	—	12.	24.	1 Mands Tvillinger Død i sine Barnedage. 2 Døtre Tvillinger Børnsdød.
Pilelaw	7	16	19	35	2	1	3	2	4	1	1	1	—	—	1	1	—	—	9	1	—	1	—	—	—	6	2	—	—	—	10	19	
Gudhjem	1	9	4	13	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	1	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	5	7	1 Døe og 1 Ungdom druknet med en Baad ved Listerlyb mellem Midtsøe og Aaløsen.
Aaø	4	7	10	17	—	—	—	—	1	—	—	1	2	1	—	1	—	—	6	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	3	9	
Olo	6.	11.	9.	20.	—	—	1.	2.	1.	—	—	1.	—	—	—	—	—	—	2.	—	—	—	—	1.	—	—	1.	1.	—	—	3.	5.	
Allinge	8	9.	7.	16.	1.	—	—	—	6.	—	—	—	1.	—	1.	2.	—	—	10.	1.	—	—	1.	—	—	—	—	—	—	2.	12.	1 Par Drenge Tvillinger af Qvindekjøn.
Vasle	9.	8.	9.	17.	1.	—	—	—	4.	—	1.	—	—	1.	1.	—	—	—	7.	2.	1.	—	—	—	1.	—	—	—	—	4.	11.	
Bruths	8.	15.	5.	20.	2.	—	—	—	5.	—	—	—	—	—	1.	—	—	—	6.	—	1.	1.	1.	—	—	1.	1.	—	—	—	5.	11.	1 Par Drenge Tvillinger af Mandskjøn.
Klemens	10	27	12	39	—	—	1.	—	2.	1.	—	1.	2.	3.	—	1.	1.	—	11	3.	—	—	—	—	1.	—	3.	—	1.	—	8.	19.	
Nyekirke	5.	9	13	22.	—	—	1.	—	—	1.	—	1.	—	1.	—	1.	—	—	5	2.	2.	—	1.	1.	3.	1.	—	1.	—	—	11	16	1 Par Tvillinger af Qvindekjøn. Den ene Pige, som anden Gang, da de vare 7 Dr. og 7 Dr.
Christianse	4.	9.	14.	23.	3.	—	—	1.	5.	—	6.	2.	1.	4.	2.	—	—	—	23.	—	—	1.	—	—	1.	—	—	—	—	—	2.	25.	
Rønne	28.	15.	39.	81.	1.	1.	2.	3.	8.	1.	3.	1.	—	1.	7.	2.	4.	—	30.	7.	—	1.	—	3.	1.	8.	7.	3.	—	—	30.	60.	2 Par Tvillinger, af hvilke den ene Dreng. En Pige druknet, da hun var 16 A. gl.
	189.	218.	203.	421.	16.	11.	18.	17.	79.	9.	18.	11.	16.	27.	30.	16.	12.	1.	220.	50.	6.	10.	8.	13.	16.	25.	23.	10.	1.	—	156.	376.	

Indtægt

1808 contant Beholdning	235	3	3
Taxlepenge for Aaret 1809 efter № 1 a	48	–	14
Do – do – af Ronne 2 b	14	4	12

Rente Penge for 1809

№ 1	Christen Larsens Enke	135	2	5	24
2	Byfoged Jacob Torpegaard	133	2	5	2
3	Lars Triberg	40	–	1	3 12
4	Peder Hansen Vandkjær	99	2	3	5 13
5	Rasmus Bøss	133	2	5	2
6	Niels Mogensen Bylter	150	–	6	–
7	Peder Christensen	133	2	5	2
8	Maren K. Mads Datter	80	–	3	1 3
9	Herman Rasmussen Bøss	99	2	3	5 13
10	Hans Thorsen	80	–	3	1 3
11	Jens Hansen Møller	80	–	3	1 3
12	Ebbe Andersen	66	4	2	4
13	Jens Hansen Ronne	133	2	5	2
14	Thor Jørgensen Kofoed	75	2	2	5 10
15	Frederik Pultsen	133	2	5	2
16	Hans Andersen Marcher	166	4	6	4
17	Jens Ols Lindes Enke	99	2	3	5 13
18	Peder Hansen Dam	110	–	4	2 6
19	Jens Hansen Vandkjær	93	2	3	4 6
20	Kirstine A. Abrahams	99	2	3	5 13
21	Anne From	133	2	5	2
22	C. W. Selbiker	133	2	5	2
23	Peder Pedersen Klangberg	99	2	3	5 13
24	Jens Diderich	199	2	7	5 13
25	Christen Pelle	266	4	10	4
26	Jørgen Hansen Schou	53	2	2	13
27	Hans Hansen Holst	99	2	3	5 13
28	Rasmus Kofoed	160	–	6	2 6
29	Lisbeth Carstens	76	–	3	– 4
30	Christ. Aarestrup Enke	46	–	1	5 –
31	Jacob Pedersen Forstanger	200	–	8	– –
32	Barbroe Peder Mortens Enke	100	–		

Dat 2 Juni 1809 136 1 12

Lat^to Indtægt 434 3 14

Transporteret Indtægt 434 3 14

Jo mere gjorde indbetalte Rater efter Decisionen af 1807, som
Ale er mig tilkommet 2 1 8

Byfoged Jacob Petersen, Rente fra 26 Jan. til 31 Dec. 1808
i Følge Overlegnes Skr. dat. 1808 7 2 11

Summa Indtægt 444 2 13

Udgift

Udbetalt til Barbroe Peder Mortens Enke, vide
Obligation № 32 100 – –

31 Marti Brændspænge efter Resolution af Nov. 1803
efter Beleg № 1 8 – –

30 Juni Procente Rat 2 2 1 12

31 Dec. Til Arrangan som Leies Jens Hansen 3 2 – –
Do. som Leies Landet 4 1 1 12

Procente Rat i Følge Skrivelse af
24 Sept. 1809 5 36 10

Som Fællesgr. Rata 6 7 2 6

Kirkens Tarsen 7 2 1 8

Forringet Bygning i Rente fra Oct. 1 5 159 2 10

Til Beholdning 284 5 7

32 Obligationer 3704 – –

Hele Beløbet Capitale 3988 5 7

Skriver Tretusinde, Nihundrede, Firsindstive og Otte
Rigsdaler, 5 Mark 7 Skilling

Det indestaaende i Aaret 1809 er forfaldet Beløbet for
Fuldstændig eller Ufuldstændig at betragte og af Beløbet Summen
taxtum er som foranstaaende Rater, ikke overdrevne

Ronne d. 31ste December 1809 Schrøder

Med vorrige anmeldelse skal jeg indstille

Rønne den 9de Oktober 1810 Thiel

Rönne
Middelskoles
Regnskab
for Aar 1809.

Fortegnelse

over

Copulerede, Fødte og Døde i Aaret 1809 paa Landet Bornholm

Copulerede	Fødte					Døde																								Mærkværdigheder ved de Fødte og Døde
	Ægte Børn		Uægte af begge Kiøn	Summa af begge Kiøn	Dødfødte	Mandkiøn											Qvindekiøn													
Aar.	af Mandkiøn	af Qvindkiøn				Mandkiøn	Qvindkiøn	fra 0 til 10 Aar	10 / 20	20 / 30	30 / 40	40 / 50	50 / 60	60 / 70	70 / 80	80 / 90	90 / 100	100 og derover	Summa	fra 0 til 10	10 / 20	20 / 30	30 / 40	40 / 50	50 / 60	60 / 70	70 / 80	80 / 90	90 / 100	100 og derover	Summa	Summa af begge Kiøn	
147.	296	313.	36.	645.	17.	6.	92.	16	20.	24.	14.	39.	24.	27	12.	2	0	270.	71.	6	8	14	10	22	19	34	12	1.	0	197.	468	Der Christning Fødte i ovennævnte Aar Drenge end Piger tilsammen saa mange som anført ovenfor Fødte Summa.

Efter Indberetningerne er at bemærke, at Summerne ikke stemme overens, idet Antallet af Fødte er 645 og af Døde 468.

468

Fortegnelse over Copulerede, Fødte og Døde af Mandkjøn og Qvindekjøn paa Landet i Bornholm fra 1ste Adventi Søndag 1808 til 1ste Januarii Søndag 1809.

Sognenes Navne	Copulerede	Fødte		Tilsammen	Dødfødte		Uægte		Døde af Mandkjøn											Tilsammen	Døde af Qvindekjøn										Tilsammen	Summa af begge Kjøn	Anmærkninger
	Par	Sønner	Døttre		Sønner	Døttre	Sønner	Døttre	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	100-110		0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	100-110			
Rønne	18	31	39	62	2	1	2	3	11	1	—	1	1	10	4	3	1	—		32	5	1	1	2	2	2	2	9	4	—		78	58	En Mand fra Sognebaandet skjødesløs.
St. Jensds	2	7	5	12	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	1	
Westermarie	12	20	18	38	1	—	2	—	9	1	—	—	1	1	—	1	2	—		15	2	1	1	—	—	—	1	—	1	—		6	21	
Nyekirkeby	4	10	10	20	—	1	1	3	3	1	—	—	—	1	—	—	2	—		7	4	1	1	1	2	—	1	—	—	—		10	17	
Aakirkeby	23	31	34	65	2	—	5	2	8	—	1	1	1	2	3	5	1	1		33	7	1	1	1	—	3	1	5	—	—		19	42	
Ibsker	6	9	6	15	1	—	1	—	8	—	—	—	—	—	1	1	1	—		11	4	—	1	—	—	1	3	—	1	—		10	21	
Olsker	5	14	14	28	—	—	—	2	6	—	1	—	—	1	1	1	—	—		10	4	—	—	—	—	1	1	2	—	—		8	18	
Nexøe	12	17	19	36	5	—	1	1	9	2	2	1	—	2	4	2	—	—		22	6	—	—	3	3	2	1	6	1	1		23	45	
Boderne	4	13	10	23	—	—	—	—	3	—	1	—	1	—	1	3	—	—		9	4	—	—	—	—	1	2	1	1	—		9	18	En fuldt Vidt skjødesløs Qvinde og Pigebarn druknet
Svaneke	5	18	18	36	1	—	—	1	4	1	2	—	1	—	1	2	—	—		10	3	—	—	—	—	1	1	2	—	—		7	17	
Hasle	4	9	6	15	—	—	—	1	3	—	—	1	2	6	2	2	—	1		17	3	—	—	1	1	2	1	1	—	—		9	26	
Vestermarie	9	22	22	46	1	2	2	2	7	1	—	—	1	1	1	—	—	—		11	9	—	—	—	—	2	—	1	1	—		13	24	8 par Tvillinger
Østerlarsker	7	13	11	24	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	3	—	2	—		9	2	1	1	1	—	1	—	1	—	—		7	14	
Gudhjem	4	7	4	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—		2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—		1	3	
Røe	4	5	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—		3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	3	
St. Olø	2	11	10	21	1	1	—	1	2	—	2	—	1	1	—	1	—	—		7	1	—	1	—	—	1	—	1	—	—		4	11	1 par Tvillinger 1 Mand i Spallingsen
Allinge	7	9	10	19	1	1	1	1	1	—	1	4	—	2	1	—	—	—		9	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—		4	13	
Hasle	5	5	6	11	1	—	1	1	5	—	—	1	1	2	1	1	—	—		11	2	—	—	—	—	2	1	2	—	—		7	18	En Qvinde tog paa en Fjeldvandring med 2 Børn af Vandet paa samme —
Vestlille	1	8	3	11	—	—	—	—	4	—	1	—	—	1	—	—	1	—		7	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—		4	11	
Clemens	8	22	22	44	1	—	1	1	5	—	1	3	—	2	—	1	1	—		13	4	—	—	1	—	1	—	—	—	—		6	19	
Nyekirkeby	2	7	12	19	—	—	—	—	—	3	—	1	1	1	—	2	—	—		8	2	—	1	3	1	2	2	1	—	—		12	21	
Christiansøe	3	6	9	5	—	—	—	—	3	6	7	11	3	5	—	7	—	—		35	6	—	—	1	—	1	—	1	1	—		10	45	En Gut druknet ved Mandtalsforretningens Forretning. Gutten var Mandtalsførerens Søn.
Summa	147	296	285	582	17	6	17	19	92	16	20	27	14	39	21	27	13	2		270	71	6	8	14	10	22	19	34	12	1		197	468	

Fuhl.

Bornholm

Hasle Skole
1809 3/1

3/1 1809

4/4 18

Udskrivt

af Bornholms Brand-taxations protocoller.

Aar 1808 d: 28de December Dagmargaarden i Østermarie T:
Taxeret for . . . . . 680 Rd

d: 29de do Dagmargaarden i Aaker Sogn for . . . . . 160 —
do do i Poersker T: . . . . . 115 —
do do i Poulsker T: . . . . . 300 —
do do i Bodilsker T: . . . . . 510 —
d: 31te Decbr i Østermarie T: . . . . . 100 —
do dat: i Østermarie T: . . . . . 740 —
do dat: i Klemensker T: . . . . . 580 —

1809 d: 4de Januar i Rutsker T: 40
5 Januar Lissom taxeret for 400 440 —
do dat: i Olsker T: . . . . . 250 —
do do i Nexø T: . . . . . 100 —
6te Januar: i Ibsker T: . . . . . 150 —
do dat i Nyekiøbing T: . . . . . 640 —
do do i Knudsker T: . . . . . 100 —

Dagmargaarden i Nyekiøbing Sogn x x i Aaret 1803
d: 10de Marti taxeret for . . . . . 380 —

Ifølge Taxeringen i Marsfald af Protocollerne bemeldte
Rønne d: 6te Januar 1809.

Brandtaxationsmand

4/4 1809

595

Kjøbenhavn!

Den aarlige Beretning til det kongelige danske Landhus-
[illegible] om Sædelighedsvæsenets tilstand i de Bornholmske Kjøbstæder,
[illegible] 1 [illegible] 4de Julii 1803 skal indsendes til
[illegible] 1810 [illegible]

411

S. T. Hr. Bispe Munter
Doct. og Prof. theol: Ridder af Dannebrog og Ordensbiskop.

I det jeg har den Ære at oversende i Deres Hænder en
Documenteret Skrivelse til Skoledirectionen angaaende
Bornholms Kolevæsen tillade De mig at bede at dette
Landes vigtige Trang i denne Henseende, og Tilbageskaden
ogsaa heri, for Staten øvrige Dele, maatte ved
D. H. Vr. gode Forsorg snart afhjelpes. Jeg haaber
at mine Udkast vil findes af den Natur at
de kan anbefales til provisorisk Iværksettelse, medens
en Commission overveier og giver Forslag om hvor-
leder Hielpemidler erhverves til fast Organisation.

Rønne d. 2 April 1809

ærbødigst

[illegible]

1807 imod Betalning af [illegible]

595

4/4 1809

Promemoria!

Den aarliga Berättelse til det Kongelige danske Landhus-
holdnings Sällskabs Tilstand i de Kiöbstæder,
som i følge Reglementet af 5te Juli 1803 skal indsendes til
det Kongelige danske Landvæsen, har jeg forfattet for 1808 som sæd-
vanligt i tabellarisk Form, og ledsager med en Skrivelse. —
Jeg har den Ære at forsende dette, og skulde Deres Højædle Velbaa-
renhed ikke i den Indsendte finde noget at erindre, vilde mig
med mig bringe at underrette samme, hvor jeg dem tilbage for-
ren den Godhed at melde fremsendelse det. —
Af Tabellen lader jeg følge et Exemplar for Deres Hj. Kl.
selv; ligesaadan indslutter jeg et Exemplar af den Tabel,
som for 1807 er givet, og da jeg har troet, at det
ikke vilde være dem ubehageligt, at see, hvorledes Sæl-
skabet maatte for Landet være: saa har jeg den Ære ogsaa at
medlegge et Exemplar af Tabellerne for 1807 og 1808,
som af Directionen for Landets Sällskaber ere indsendte. —
En af Landets mægtigste Mangler er Arbeidsanstalt. Skul-
de dette ikke Enkelte og Corporationer Sælskabet Land ikke fra
andre Lande eller fra det Kongelige Institut kunde erholde
nogen Understøttelse? —
Hvad Commissionen af Kiöbstædernes Sælskabers Regnskaber
angaaer for de forløbne 5 Aar, 1804 til 1808, da er sam-
men ikke indkommet, men Regnskaberne ligge med Rents-
Contoiret, blot eftersendes af mig, forsaavidt de tabel-
lariske Extracter har bødet det. — Skal Commissionen stole af-
ter det Kongelige danske Landvæsens Skrivelse af 16 Juni
1807 imod Betaling af 10 og 5 Rd for hvert Regn-

4/4 1809

595

Skal ovil Bebostningen blive

for Kiöbstæderne for 5 Aar a 10 Rd _____ 50 Rd
— de andre 5 Kiöbstæder a 5 Rd for 5 Aar _____ 125 —
i alt 175 Rd —

De ere saa übetydelige og samtlige at vurdere, at 30 til 40 Rd er god Betaling derfor; og Sallig-Bestyrerne ere höyst fallige og trænge til Lettelse i Kamerernes Udgift. —

Jeg har under 27 Novbr 1807 iblandt i en allerunderdanigst Forestilling Ansögning om en Forandring med dette Lands offentlige Skiftevæsens Regulering, Kamerernes og Birkebestyrernes Forbindelse med Kamerernes — Resolution er ikke endnu bekiendt gjort i denne Forestilling, der skal være sendt til Skiftevæsenets Commission til Erklæring. Efter Resolutionens Beskaffenhed ligger Regningsførerne fremdeles og altsaa ingenlunde. —

Bornholms Amts-Contoir d 4 April 1809.

Til

Hr Hr Hr Biskop Münter
Doctor og Professor Theologiæ, Ridder af Dannebrog
og Ordens Biskop

Indtægt	Könna	Manspör	Makarbarn	Gjorda.	Ellinga og Hand-mång.	Drunkn.
	Rdr B	Rdr B	Rdr B	Rdr B	Rdr B	Rdr B
1. Betalning för förrige Aar	306 20½	"	10 47	471 17½	232 75	47 5
2. Det aarliga Bidrag	977 80	263 16	11 56	29 32	84 28	173 24
3. Grundstock Afgift	"	"	"	"	"	"
4. 4½ procent af de vid offentlig Auction försålgda Waror og Effecter	325 19½	20 38	"	"	8 27½	" 35½
5. Med förlegalsen Commissionen	"	"	"	"	1 16	"
6. Med Laborum og i andra Maader Böder og Mulcter	32	"	"	31	9 32	"
7. Med Huba brenner Canglarning	" 64	" 72	" 64	" 32	1 28	1 56
8. Indtægt af de Salliges Cassa og Waror Blot	21 52½	16 56	4	1 30	13 3	9 51½
9. Fogelfängares Cassa Commission	"	"	"	"	"	"
10. Enemelliga Gaver	9 49	157 "	1 "	27 10	3 "	5 "
11. Tilfældiga Indtægter, saasom vrak og dagna Drag-tuna og andra Afgäld för Laborum &c.	"	"	"	"	"	"
12. Salliges Efterladenskaber, samt Erstatning för uthaldt Salligförsörgelse	190 3½	8 49½	1 32	"	16 95	"
13. Rester af Capitaler utöfver 5 procentshade Avrad	"	9 66	"	15 48	8 88½	20 67
	1863 1	476 9½	29 7	576 33½	379 9	257 47
Utgift						
1. Till de Salliges Begrafvande, samt äfterblifvit Sjuks Hjelp och Examens &c.	1119 62	345 16	12 93	116 94	79 58	173 "
2. Läkar Begrafvelse	25 32	15 80	"	3 24	4 16	3 32
3. Kladar	3 "	"	"	11 61	" 24	"
4. Byggelige og Mudstein	6 "	2 90	"	" 14	5 92	"
5. Barns Skolegang	"	"	"	"	"	"
6. Diverse Utgifter för Protocoller Skrivmaterialier Salligbref och Klockor Begrafvedrom &c.	" 40	"	1 16	2 "	"	"
7. För de Gerpelinor Samt Besoldningar som indragna äro för Salig-wasendet Begrafvelser betalt Brand Cassan Begrafvelsen Brandsyn &c.	"	18 80	"	"	"	7 67
8. Utbetalda Arfpenningar	7 28	"	"	"	"	11 "
9. Kassan Qvitt	"	43 61	"	"	"	"
10. Salliges Kassan var Besoldningar						
a Arfpenningar under 2:n Skrifvelse	26 52	"	"	"	"	"
b Contant i Kassan	678 75	49 66½	14 90	42 32½	105 75	62 44
c Kontobarn	"	"	"	400 "	183 32	"
	1863 1	476 9½	29 7	576 33½	379 9	257 47

I Hanseende till de Salliges Antal m:m: 2:dra Rubriken af Begrafvelse och Försörjnings Societeten följande Societeter, särskildt man önskar få veta i Stand.

Antalet af de Salliges af 1:sta Classen — —
" " 2:dra " —
" " 3:dje " —
Af dessa Salliga hafva warit öfver 80 År —
" Manspör —
" Manspillige —
" Döfva och Stumma —
" Blinda —
Salliga Gossebarn —

	12	4	6		9	
	1	1	6	3	6	
	25	12	"	8	7	
	1	"	"	2	2	
	3	"	"	3	2	
	1	"	"		2	
	"	"	"	"	"	
	1	1	1	1	"	

Enkalla Enskrifningarnes Antal — Könn 1807 — Könn för 1807 är anförd. — Könn 1807 — Könn 1807 — Gravlöfver i Enkalla Församl:n af Begrafvelse Boken, men Lik-Summarisk uppgift derför Böjer Begrafvelse Boken af Sallighållen är mycket mindre än de andra Enkalla Församlingar. — Könn 1807

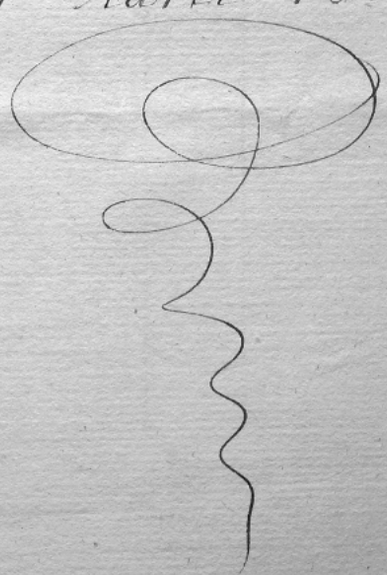
Tabellarisk Oversigt

over

Fattigvæsenet i

de Bornholmske Kiöbstæder

for Aaret 1807

Indtægt

	Åsnæs	Ning Sogn	Nakskov Bye	Gyrstinge	Vandborg	Dyrnæs
	Rbd. ß	Rbd. ß	Rbd. ß	Rbd. ß	Rbd. ß	Rbd. ß
Befolkning fra forrige Aar	151 — 7½	57 — 3	5 — 11	459 — 5½	256 — 9	69 — 5½
Det aarlige Bidrag	1007 — "	251 — 16	13 — 40	30 — 8	21 — 48	177 — 24
Overskud af Arrest	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "
Bøder for Brud paa offentlig Auktion i Forfølgelse af Dom	28 — 28	10 — 38	" — 84	" — 92	" — 56½	" — 84½
Bøder for Ligegyldighed i Embedsmandsforretninger	5 — 16	" — 64	" — "	" — "	10 — "	" — "
Bøder for Uagtsomhed i andre Maader ved Bobler og Møder	5 — "	" — "	" — "	7 — "	" — 24	4 — "
Bøder for Brud og Valg af Hyrde og Fyr	1 — 12	" — "	" — 16	" — 20	" — 16	" — 8
Indtægt af den Salliges Enke og Børns Bidrag	27 — 37	16 — 38	4 — 1	1 — 33	6 — 31	9 — 32
Forbrydelsens Omkostninger	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "
Ordinaire Gaver	22 — 40	3 — 88	" — "	" — "	32 — "	" — "
Extraordinaire Indtægter, saasom af optagne Kreaturer og andre Effecter af de Fraboerne &c.	" — "	" — "	" — "	45 — "	" — "	" — "
Salliges Efterladenskaber samt Erstatning for vedkommende Salliges Forsørgelse	107 — 52	9 — 68	7 — 88	8 — "	3 — 91	" — "
	" — "	9 — 66	" — "	15 — 48	8 — 88	20 — 67
Rentes af Laanekapitalen efter 6 Procents Stedets Fradrag	1355 — 52½	358 — 93	32 — 17	523 — 9½	309 — 1	281 — 76
Underbalance eller Gjæld ved Regnskabets Aarets Udløb	" — "	43 — 61	" — "	" — "	" — "	" — "
		402 — 58				

Udgivet

1. Til de Salliges Ernæring samt Livsbetryggelse, Gjæld, Gjenlevende Brandfad &c.	1014 — 28	351 — 24	13 — 48	46 — 32	68 — 75	218 — 92
2. Børns Opdragelse	27 — 76	24 — 8	5 — 32	3 — "	6 — 75	10 — 8
3. Klæder	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "
4. Sygepleje og Medicin	6 — "	4 — 38	2 — 2	" — "	" — "	" — "
5. Børns Skolegang	1 — 8	1 — 28	" — "	" — "	" — 64	" — "
6. Summa Udgivter for Protocoller, Kontinuationer, Skrivmaterialier, Bekostninger, Reparationer &c.	" — 16	" — "	" — 80	2 — "	" — "	" — "
7. Som Hjemfaldne Gods Bekostninger ere indbragte under de Salliges Laugskabs Behandling, Brandfad &c. samt Reparationer, Brandfad &c.	" — "	21 — 56	" — "	" — "	" — "	5 — 67
8. Som Gjældsbetalinger Expenser	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "
9. Salliges Kuratorens Bekostninger						
a. Expenser under Forretning	24 — 36	" — "	" — "	" — "	" — "	" — "
b. Contant i Kassen	281 — 80½	" — "	10 — 47	71 — 73½	9 — 93	47 — 5
c. Gjældsbeviser	" — "	" — "	" — "	460 — "	223 — 32	" — "
	1355 — 52½	402 — 58	32 — 17	523 — 9½	309 — 1	281 — 76

I Sysnssamlede til de Salliges Gjæld indbragtes af Laugskaberne og Forsørgelses-Planerne følgende Repræsentationer, saavidt man har maattet i Erfaring

Gjældsbrev af de Salliges afdøde Ægtefæller	22	12	5	5	"	8
" Ægtepagter	9	1	2	"	3	3
" Gjældsbeviser	35	28	11	9	8	8
" Skiftebeviser	2	3	"	1	1	1
" Skjøder	3	2	"	"	3	4
" Panteobligationer	6	1	"	"	"	2
" Bonna og Forsikringsbeviser	1	"	"	"	1	"
" Kaution	3	1	1	2	"	"

Af disse Gjældsbeviser vare gamle over 80 Aar

Mandtaler						
Murermestre						
Bønder og Forsikringsbeviser						
Kaution						

Salliges Forretninger

	Af den Afdøde Ægtefælles Gjæld i Åsnæs Skifte ere 2 Gjældsbeviser à 24 Rbd 2 Mk 14 ß og 1 Pantebrev à 8 Rbd 4 ß, hvoraf Kreditorerne ere tilsammen 3 Personer, hvis Pengene ere udbetalte til Salliges Værge. Af Salliges Gjæld ere 24 Rbd 2 Mk 14 ß og 1 Pantebrev à 8 Rbd 4 ß, hvoraf Kreditorerne ere tilsammen 3 Personer, hvis Pengene ere udbetalte til Salliges Værge. Af Salliges Gjæld ere 24 Rbd 2 Mk 14 ß og 1 Pantebrev à 8 Rbd 4 ß, hvoraf Kreditorerne ere tilsammen 3 Personer, hvis Pengene ere udbetalte til Salliges Værge.	Af Salliges Gjæld ere 24 Rbd 2 Mk 14 ß og 1 Pantebrev à 8 Rbd 4 ß, hvoraf Kreditorerne ere tilsammen 3 Personer, hvis Pengene ere udbetalte til Salliges Værge. Af Salliges Gjæld ere 24 Rbd 2 Mk 14 ß og 1 Pantebrev à 8 Rbd 4 ß, hvoraf Kreditorerne ere tilsammen 3 Personer, hvis Pengene ere udbetalte til Salliges Værge.	Af Salliges Gjæld ere 24 Rbd 2 Mk 14 ß og 1 Pantebrev à 8 Rbd 4 ß, hvoraf Kreditorerne ere tilsammen 3 Personer, hvis Pengene ere udbetalte til Salliges Værge.	Af Salliges Gjæld ere 24 Rbd 2 Mk 14 ß og 1 Pantebrev à 8 Rbd 4 ß, hvoraf Kreditorerne ere tilsammen 3 Personer, hvis Pengene ere udbetalte til Salliges Værge.	Af Salliges Gjæld ere 24 Rbd 2 Mk 14 ß og 1 Pantebrev à 8 Rbd 4 ß, hvoraf Kreditorerne ere tilsammen 3 Personer, hvis Pengene ere udbetalte til Salliges Værge.
Enkelte Forretninger						

Indtægt

	Kongsthing Bogn	Vogndahl Bogn	Hvidsø Herred	Ullerslev Herred	Odense	Nørre Herred	Vindinge Herred	Bryde Herred	Tryggevælde	Ramsø Herred	Stevns Herred	Kiøge	Faxø Herred	Sum
	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß
1. Det aarlige Pengenbidrag	2 4	52 40	161 91	45 80	14 38	8 26	51 84	31 56	55 18	37 32	112 56	22 26	19 36	22
2. Indtægt af de Fattiges Cameer	4 ½	8 7½	3 11	7 30½	8 61	9 89	6 55½	9 32	12 94½	7 63		4 19	12 92½	4 61
3. Overskud af Halsingeörs, efter Forordning ofrørt som skönne Latinske Skole skal have			2 37¼			1 16	3 7½				5 26½			
4. Af en saa kaldet Helligdoms Blok												„ 57		
5. Rend for Fattiges Communion														
6. Frivillige Gaver af Rend Kirsten Bidtzes Dannemyre efter Forord. 23 Januar. 1739 831	1 57½	6 61	10 72		6 „		„ 40	3 85						1 26
b Rend Kiöb og Salg af faste Eiendomme		1 88	„ 52	2 38	2 32	„ 8		„ 12	2 „	2 84	2 32	„ 48	3 9	2
c Fanden til Gelds	1 „		1 40											
7. Böder og Mulcter	2								2 16					
8. Forstatning af nyedt Underholdsa eller Forstatning fra andet Fattigvæsen for Arbeyde eller anden og ydnaarn Indtægt for det Fattiges Vedkommende				2 „		48 64							6 64	
9. Tilfældige Indtægter saasom med Tilgodt af Pundene og og tagne Executions &c														
10. For Fattiges Efterladenskaber, samt omvendt Eiendom efter Forordning af den Afdödes Eiendele	5 11	12 77½	4 2							13 31		7 26	6 1	106 85½
11. Beholdning fra forrige Aar	35 19½	16 39½	10 78½	119 50½	22 26	188 86	238 11	5 66		74 90	61 21	146 51	88 9	19 88
12. Rente				2 14		7 53	7 72		32 32½	2 64		5 49	3 56	14 46
13. Aarlig Afgift af Laget			2 32											
14 Leje af Fattigvæsens Eiendomme &c													„ 40	
	50 92½	99 1½	197 92¼	179 21	53 61	264 54	307 78	50 59	104 65	138 76	181 39½	186 84	134 18½	55 88

Udgift

1. Til de Fattiges Pengenbidrag	7 36	62 8	108 32	94 42	40 32	23 62	48 „	40 „	52 „	68 8	95 8	35 16	25 6	33 88
2. Böder Begravelse eller Bidrag dertil	2 88		6 24			5 32			1 „	18 „	4 48	7 32		4 80
3. Kleder		1 6	1 „	2 68							5 49½	2 52	5 36	1 32
4. Byggelejer. Medicamenter					16 16			4 16	6 64		6 „		4 64	2 2
5. Fattiges Börns Vedligang, Bögger &c														
6. Inventarium, saasom Protocollen Lamber &c														
7. Skrivmaterialier m m					1 „								„ 72	„ 27
	10 28	63 14	115 56	97 14	57 48	28 94	48 „	44 16	59 64	86 8	111 9½	45 4	35 82	42 10

Beholdning

a Restance under Indbrivning				2 „							41 78			
b Contant i Kisten	15 64½	35 8½	82 36¼	26 51		35 56	59 78	6 43	45 1		28 48	1 80	6 64½	13 78
c Rentebarende	25 „			53 52		200 „	200 „			52 68		140 „	91 64	
d Kistens Eiendele					3 83									
	50 92½	99 1½	197 92¼	179 21	54	244	307 78	50	104	138	181 39½	186 84	134 18½	55

I Henseende til de Fattiges Beholdning, indbragte af Indgivelsesbrevene og forefundne

														4 57 67½
														369 53½

| | | |

Indtægt

1. Det aarlige Pengebidrag
2. Indtægt af de Salligen tilhørende Jorder
3. Omsætning af Kalvefangerne samt andre Fædrag af det som kommer Latinske Skole til Gode
4. Af en saa kaldet Kollegiedrues Bloch
5. Ved Forelæsninger Examinationerne
6. Frivillige Gaver a. med Skjænkebud og Tamgamm efter Forordning 23 Jan: 1739 § 31
   b. med Kiøb og Salg af faste Eiendomme
   c. i andre tilfælde
7. Bøder og Mulcter
8. Erstatning af nøjd Underspørgsmaal eller Erstatning for andet Salligmaaned for Udlæg eller andre opgivne Indtægt for de Salliges Lemmer
9. Tilfældige Indtægter, saasom ved Salget af Fruen og og lagne Examina &c.
10. For Salliges efterladenskaber, samt omsættelse Eiendomme efter Fradrag af den afdødes Gield
11. Beholdning fra forrige Aar
12. Rente
13. Aarlig Afgift af en Legat
14. Lagn af Salligmaaned Gods &c.

Udgift

1. Til de Salliges Pengebidrag
2. Jorders Ringramelse eller Bidrag dertil
3. Skatter
4. Vejgrøfter, Mulcter m.m.
5. Salliges Børns Skolegang, Bøger &c.
6. Inventarium saasom Protocoller, Tamber &c.
7. Skrivmaterialier m.m.
8. Gield fra forrige Aar

Beholdning

a. Indestaar under Inddrivning
b. Egentlig i Kassen
c. Restancer
d. Kassens Gield

I Summa til de Salliges Contant m.m.

Kjøbenhavn Byen	Helsingør Byen	Kjøbenhavn Sø	Helsingør Sø	Roskilde	Kallundborg Byen	Præstø Byen	Bogense Byen	Ystad Byen	Christianssand Byen	Wisby-Landstinget	Kiøge	Slesvig	Aarhuus
Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß	Rdr ß
2 8	52 24	125 30	47 52	48 56	7 94	29 94	32 68	55 74	68 16	80 48	8 80	27 84	21 5
4 13	8 80½	" "	8 8	7 87½	11 71	8 "	14 75½	" "	12 26	" "	3 77	12 85	4 48
" "	" "	7 44½	" "	" "	1 32	2 29	" "	12 26	" "	4 82½	" "	" "	" "
" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	1 40	" "	" "
" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "
1 13	" 75	5 55	" "	3 "	" "	4 32	2 49	" "	1 53	2 "	" "	5 64½	" 18
" 16	1 28	1 56	" 80	1 48	1 56	" "	1 8	1 42	2 35	1 88	" 64	" 32	1 48
4 8	" "	2 "	5 1	" "	" "	" "	" "	5 "	" "	" "	" "	" 66	" "
" "	" "	" "	" "	10 "	" "	" "	" "	5 "	" "	" "	1 "	" "	2 64
" "	11 46	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	8 "	2 64	5 64	" "
" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	32 "	" "
" "	4 66	166 49½	15 68	30 73	21 56	" "	" "	12 90	4 48	" "	" "	" "	" "
40 64½	35 83½	82 36¼	82 7	" "	235 56	259 78	6 43	45 1	54 52	70 30	141 80	98 32½	13 78
" "	" "	" "	2 14	" "	8 "	7 72	" "	" "	" "	" "	12 45½	3 56	2 64
" "	" "	2 32	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	1 64	" "
52 26½	115 19	393 12	161 38	101 72½	287 77	312 17	57 51½	137 41	143 38	167 56½	172 66½	157 4	46 88½
6 64	66 90	189 22	69 94	56 41	20 78	45 "	41 "	44 28	70 3	94 52	16 92	13 32	35 "
" "	" "	6 56	3 48	8 48	3 16	" "	2 64	13 "	12 48	" "	" "	3 56	" "
" "	7 86	2 "	7 32	" "	" "	" "	" "	" "	" "	5 20	2 80	3 64	1 64
" "	" "	" "	" "	18 62	9 84	" "	9 20	6 60	6 50	20 71	" "	6 32	" "
" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "
" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "
" 56	" "	" "	" "	1 64	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "
" "	" "	" "	" "	3 83	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "
7 24	74 80	197 78	80 78	89 10	33 82	45 "	52 84	63 88	89 5	120 55	19 76	26 88	36 64
" "	" "	4 50	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	34 11	" "	" "	" "
20 2½	40 35	190 76	27 4	12 62½	33 91	67 17	4 6½	73 49	54 33	12 86½	12 81½	38 44	10 24½
25 "	" "	" "	53 52	" "	200 "	200 "	" "	" "	" "	" "	140 "	91 64	" "
" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	" "
52 26½	115 19	393 12	161 38	101 72½	287 77	312 17	57 51½	137 41	143 38	167 56½	172 66½	157 4	46 88½

| | | |

Hella vank under 11te Martii Saadt jeg til Grytfordigts
Lei Børns Højeste Højesvorsdigste, Saaledt jeg af Naugle
paa Sejligste ikke kan Lemmet saae Lort, angaaende ret
vigte, som i sin Eied Saadt undersøgt og Snappaa Saadan
som ved Prestskouet, der kra Brøllaget bevaret, skulle
Lemme for Lidlig i Barnesang. Saadsaadan afsluttet sjøde
Saa vil vi sirkelig Sadsaat sig, da sku for Pastor Broefoed i Elemo
Boge Hr. Constantin Berbjes Mathiesen Hjemme en dagen efter kan
Kr. Hellig dage skal 4de April / vi Lemme med at dødsfød Barn
sejn Maaneder gamme. Ommeldt provstelig Capellan Saadt Skjø
Lup paa Julelid f. A. og ad saa er jeg saa kaa kra Brøllingedagen
at regne, Lemme 3 4 Maaneder for Lidlig. Det skulle gjøre mig ad
om disse got Lort skulle Lemme i nogen Alejlighed, da Saadt
Kaan, vi Jonat Maadt Latter ældst Far, som Jomfrun Barnet ret
ikke smittet skjøtt, og Jan skose sigt sig, som vi moralsk godtgø
Jamaget mere end skulle skal gjøre mig, om Lorgen Strengshed
skulle skulle Bord, da vi pis, vi ad dø Maadt / Jomfruen Broefoed skal
Sindige Lort, Saaledt Jan Lorrigen Lemme gav Jaare skadet, som
Kaan om Jastig Anfordring, ikke Tvivl Forladt skal Lig skulle vorer

17/4 1809

26/4 1809

Høyædle Høivelbaarne
Hr. Dr. F. Münter
Sjællands Stifts og Vordens Biskop

Høyædle Høyvelbaarne
Høystærede Biskop!

Tillader mig, at forespørge: om jeg kan og maa lade mine
Børn forelæse Sammenlæg. Jeg vilde forøge dem, da
jeg ikke ønsker at skade dem forsætlig Hvorvel og
Ydmk. Præsten ligger vel paa Landet ved Kiøbenhavn, og
vil ofte have Leilighed til mig selv at overhøre Børnene
Deres høyædle Høyvelbaarenhed. Jeg takker gyr Lærdom
Lach skrives Dag skrives Bog, endskiøndt det maatte forsage Dem at
Deres mig vist Forbindtlig Tiener.

Ærbødigst

Thiele

Aarre den 17de April 1809.

P. S. Det var saare ønskeligt, om Deres Høystærede Ballide
og Hjorth Part vilde komme, saare det til Lærd. –

Kastrup-Skov
9de April
1809

Underdanigst
Formemia! T. Bastholm

Tillad Dyden mig at underrette Deres
Høimodighed om, at jeg undertegnede er
kommet Longum med Kjøbenhavns-Skov,
uagtet Veiret i Gaarde var 14 Dage siden,
at tiltræde Deres Befalinger — Hvorfra
jeg vorder — Hvi jeg giver mig til Kjøben-
havns vorden — Hvi jeg giver mig til Deres
Høimodighed og Tieneste — Gud vorde naar
det vil lykkedes og jeg Anledning vil blive
Jeg længes inderlig, da det vil være mig
Glæde mine Ædelmodige, mine Velyndere hjemme
at vorde mig med — Deres Høimodighed
kunne jeg at maatte giøre for mig egen Skyld
Deres Høimodighed maae mueligt ske, at Deres Høimodighed
Dagsbefalinger idelig tillade mig at underrette Deres
Høimodighed om mine

09

Høiædle Høivelbaarne,
Høivelbaarne Hr. Biskop!

I underdanighed maa jeg tilmelde, at vores høiædle
Høivelbaarne: at jeg i min tiltagende Svaghed, finder
mig bevæget, til, allerunderdanigst at søge om at
maatte, at faa overdraget og bestilt, en Capellan til
nævnte Sct. Mag. i mit allerunderdanigst ønskende Fald
Embede for Sct. Maria Menighed paa Vorre Gaard.

Ej at forbigaae Constantin Mahler, som forhen, saa meget
Capellan pro persona for S. Clemens Menighed; at ved
Sct. Knuds Indvielse paa at være Degn-Kald for
S. Clemens Menighed, hvorom Brev paa sin Capellans
Station for Clemens Degn. Paa saa jeg ved Samtale
med Hr. Constantin Mahler erfaret: at samme villig til,
at paatage sig, forrettet, at være provisorisk Capellan for
Sct. Maria Menighed; om saa skedte allerunderdanigst
maatte blive Tilfældet. Jeg tillader mig vel underda-
nigst dertil allerærbødigst, at tilstille vores høiædle
Høivelbaarne, vedlagt underdanigst allerunderdanigst
for Anbefaling, om, allernaadigst, at faa Hr.
Constantin Mahler, at blive Tilfældet, til, forrettet,
at være Capellan pro persona for Sct. Maria Menighed.

26/4 1809

532

Mein unterthänige Bitte ist, Sie Ehrw.
Hochgeb. Hochgelehrtheit! mir beyliegende mit
Ihrer, Ihnen zur Ehre gereichenden Approbation
versehene, allernächst nach Pfalz-
neuburg abgehende Supplique gnädigst
beförderlichst zu befördern.

unterthänigst

Ostermarie Landgrafen
d 26 April 1809.

Jacob Peter Pahl

An Ihro Hochgeb. Hochgelehrtheit
Herr Bischof Münter.

Allernådigst Promemoria!

Som Højesteretsassessor Wilde har ønsket at blive forflyttet til Overretten i Viborg, og jeg derfor har indstillet Overretssagfører Højesteretsprocurator Hvidtfeldt til at blive Højesteretsassessor i hans Sted, har Hvidtfeldt ved Skrivelse af 28de f. M. indgivet Ansøgning om at blive udnævnt til Justitsråd. Da jeg ikke har Noget at erindre imod, at Hvidtfeldt bliver udnævnt til Justitsråd, tillader jeg mig allerunderdanigst at indstille, at Hvidtfeldt maatte blive udnævnt til Justitsråd.

Kjøbenhavn d. 4de Mai 1809.

Med sindig Anmod maae jeg nedm min ydm-
ydmyge, og lie vasladelig Valgbelejdhed til
Kredsdagsm. Deres Højvelbaarenhed vil altid vise
Hr. Amtsprovst Andreas Amtsprovst Embedsgjerning saa vel
Evne, som jeg hver — ydmyg Mand, Hvis
Mindre for lie Landmænd vil godvel, og som
i sin Embedsstilling Dem Evne udvortes vanskelig
gjør, gaar jeg de ønskeligste Løfter, og Forsik-
dringer om god og hastig Ekspedering, og paa
Hvad Hensyn lad jeg mig i de vanskelige Dis-
ricts Forhold af Lidenskabens Hvilke som ikke
Evnen Evne ved Hjelp af Forstand og
sin Villie. Min Bøn da Erstaaer i vedligjend
som Deres Højvelbaarenhed vil ydmyg af
H. J. Hr Amtsprovstens Kreds. Jeg Hr for
vidlig nedbøjet Dem Hr som min Hjerte Ejel-
Dr. m. ærbødigst vedligjend — Nu Dem Gud
Fred Hr Dem m. Dem ædelmodet vedligjend, Hvor-
med jeg Lyksalligjør Mennesket. Hvad vil lad-
dig forsvinde, ja jeg vil ligesom min Skjæld, forsvin-
jeg for Evigvorbet m. Hjertelig Hilsen m. Kys
Fald. Jeg skrøgter altsaa mener for Dem Ydmyge
som Lov og Forordning minder mig ikke dictere Sig-
dr af mit Bryst; Hvor gjerne jeg for at vise Kjær-
Kredsdal skal legge Hindringer i Vejen for min
dimelige Lyst — Jeg skal derfor, med at
lie Deres Højvelbaarenhed indkommer min
Bøn paa bedste maade, lie mindst Ydmyghed for
Øinen skal have, og min Stand lie for Lidenskabens
Forklejnelse som mulig. Dem mild Embeds-
Forretninger og Kjærlighed som pleied paa Hr Kjær-
Fred mig Hjendskab og Ydmyghed, vil iblandt Hvem
for Amtsprovst Jensen Hr, og Dennemed Deres
Højvelbaarenhed ydmygst Forbeholdig for Be-

Jeg Balle, Hr. Conferentz-Raad. Ove Malling og Hr. Kammerherre Fleuron tilsammen indbydes herved Innvaanerne i Hørsholm Sogn til Kirkestævne den 4de Juni. Man da min nærmere Stilling nu saa lang, og mine Tilsigter ikke fremdeles kan ligge i Skjul, saa ønsker jeg i Dette Øieblik at erklære for Dette Kirkestævne at det falder ud paa mig som Provstens Kapellan hos Hr. Pastor Prahe, dagen derpaa St. Olai Menighed. Efter 11te Aars Adskillelse fra Capellan og Skolelærer med Kiøbenhavns Søkongregation, vil mine gamle Venner maaske mine Beskjeftigelser ikke være bekjendte; men Tiden og Omstændighederne gjør mig til Pligt samtlige den jeg for Barndommen nu maaske lider. Jeg ønsker mig derfor den Anledning dagen ligger at Skolen Innvaanerne i Hørsholm Sogn, ere mødte for Pastor Prahes Forkyndelse saavel af Ord, under Dagens og Andagtens Endnu af Innvaanerne i Hørsholm Sogn saa snart mine Ligger vil Erhverv ikke som for Pastor Prahes og mit Kalds Dåd og Fjed.—

Hørsholm paa Bornholm
d. 4de Maj 1809.—

Ærbødigst
Constantin Barbøe Mahler

I Anledning af Deres Højvalbaarne Højvornødigste Høgtlige Kreisalpe af 9de i denne Maaned, med nedfølgte Bilage, betræffende de Vanskeligheder, som Vedkommende Hjælpelærere i Anledning deres Indkaldelse til Revision, for øieblikket have med at tilveiebringe de Fornødne Vikarer, saalenge som de maatte være fraværende. Skal jeg herved have den Ære at meddele Deres Højvalbaarne, at jeg for mit Vedkommende ikke seer mig istand til at kunne foreslaae nogen Forandring i den af Deres Højvalbaarne allerede trufne Foranstaltning.

Da det ikke er usædvanligt, at de Præstekald, hvor Degnene ere Lærere ved Skolerne, ere ubesatte, og maaske længe forblive saaledes, saa tør jeg formode, at Deres Højvalbaarne ikke vil finde det upassende, at jeg for fornøden anser, at Degnene ved de Skoler, som ere nærmest ved Præstekaldene, maae være pligtige til at forrette Præstetjenesten ved disse Kald, saalænge de ere ubesatte, og at de Skolelærere, som ere fraværende ved Revisionen, maae være pligtige til at forrette Degnetjenesten ved deres Skoler, saalænge de ere fraværende.

Nexøe den 20de Maii 1809. — L. Hammer

S.S. Deres Biskop Doctor Münter
Ridder af Dannebrog og Ordens Biskop

817.

Efter at Skifteforvalter Smidt, som
i Aaret 1804 var beskikket undersøgende Sagkyndige
vurdere om at faae de Overfoldske Gjældfolkes Sagligheder,
pantsatte Ejendomme overskjønnet den Kommission, dersom af Amtmand
Thoring paa Skifteforvalterens Begjæring af 7de Novbr. 1807,
følgende Actstykke No 1 gaaer nærmere ses. – Hvilken
Commission Biskoppen, Hr. Doctor Münter, ved Skrivelse
under 9de Decbr. 1807, som modfølger undlagte Actstykke No 2.
Jeg finder det imidlertid betænkeligt saavel at overskride
de ommeldte Sagkyndiges Hyre, fra 1804 til 1808 inclusive,
som det ogsaa undrer mig ikke, om Amtmand Thorings
Forestilling af 7de November 1807 angaaende disse Angjelde-
bres Commission for paa Landet, med videre, skulde blive
for kostbar, og dels er Overskuddet vel saa vidtløftigt,
at Pengesagerne, som de blive afsendte, maaskee ikke
fremkomme, i sidstnævnte Tilfælde maa man vel
at faae de ikke bemeldte Pengesagkyndige til at for-
fatte nye Beviser og nye Actstykker paa 5 Aars Anger,
felder, især paa en Eid, da Papiir for dem kostet endnu
8 ß Bogen.
Ved disse Aarsager, og ligesaa for dem videre, undvig-

91

Kan vinga Ledighet i denna eid att tryckfrihet för skrifter, så Konstitutionen högstdero faderliga sinnelag, utgår framställa sig Allernådigst Kollegium: om icke skall, förty faderligenstyrelsen regnskabet medan förbehåna värmi, strax inställ Resolution på förommälda Embetsmannens Thoarings förställning saldes, allra vördsamt Bönfallande, det måtte Kongl. Majt. Nådigst täckas förordna till Sammanträdes Tillkännagifvande.

Nedre Luleå den 30:te Maii 1809. (pro vera copia) Hellman

Till Kongl. Majts Nådiga Befallningshafvande

151.

Haandskrivelse Mogens Ude af Bornholm, som afgik
fra Hvs den 19de i denne Maaned er den 20de ustadfæstet
tilligemed 2de andre Haandskrivelser, dagsat af nu fraværende
Biskop i Nørrejylland af Viborg. Med denne Haandskrivelse
have Deres Excellencer fra Deres Høivelbaarenhed den
Amtsforvalter paa Bornholm. Samme Deres Excellencer
modtagne den Ansøgning fra i Oktober
den 8de 12te og 13de d. M. maa nu være Deres
Excellencer vel bekommet. Hvilke gjennem
jeg mig den Ære ærbødigst at tilmelde
Deres Høivelbaarenhed den behagelige Efterretning.

Kjøbenhavns Landes Overret ved Kanslikontoret,
den 30te Juni 1809.

Adskillige

Den
Hans Høivelbaarenhed
Hr. Biskop Münter
Ridder af Dannebrog.

1749

1809

Fr. Dr. og Prof. Theologiæ
v. Mynster
Fallandsskrivelse af Ordens Biskop

891

Litra F No. 1301

Deres Højædle Højvelbaarenhed vilde annamme mine underdanige Taksigelser for den Velvillighed De saa havde med at indgaae paa mine for 8 Dage siden underdanigst indgivne Andragende paa min Afsked fra Collegium medicum og derved at undgaae Anbefalingen om 300 Rdl. Tilleg og samtidig Tak for Deres Skrivelse af 17 December 1808 og mig ikke paa kommunicerede Maade 20de f. M. skriftlig at give Tilkjende, da ikke at have kommet mig til Hænde. Formodentlig er disse Kommunikationer bortkomne med Skipper Hans Thorkilsen af Bornholm, som skulde have afgivet fra Kjøbenhavn og strandede paa den pommerske Kyst, hvor saa adskilligt gik tabt for mig. Dagen efter den Afsigelse jeg allerunderdanigst havde indgivet for Deres Excellence d. 7. dennes, modtog jeg Deres Skrivelse af 20 December f. A. hvilken jeg ikke har kunnet besvare tidligere, end jeg nu gjør det.

Gud skjænke Deres Excellence mange, mange glade og velsignede Dage. Gud være Tak, som gav mig mod til at bede om min Afsked, da jeg ikke længer kunde forsørge mig og min Familie. Det skete for Embedsvegne til Amtmanden over Vestermarie og Skrue Herreder, Hr. Etatsraad Hvidberg, hvis Datter jeg ægtede d. 23 dennes 3 Dage efter min Afsked, da jeg var 42 Aar og hun 23 Aar gammel. Den

21/7 1809

1809

Fra Dr. og Prof. Medicinæ
J. Munter
Vedkommende Skrivelse af Dato 8 Dec. 1808
Lit. J. No. 1301

891

Hr. Probst Jens Nielsen Tvede i Aakirkeby Sogn 80 Rd.
Capellanen Jacob Christian Bloch i Nyker Sogn 80 Rd.
Degnen Christian Andersen Schou i Aakirkeby Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede i Olsker Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede i Nyker Sogn 80 Rd.
Degnen Christian Andersen Schou i Rutsker Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede i Vestermarie Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede i Ibsker Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede i Klemensker Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede i Allinge Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede i Olsker Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede i Nyker Sogn 80 Rd.
Degnen Jens Nielsen Tvede

Ved dette Magistratsmaa jeg gjøre mig flere Anmerkninger og at forespørge:

1. Om Sr. Pastor Rivarius Lie Hpr og Svanneke, Pastor Møller, Forstander paa Christianshavn, og Degnen Samuel Brabl i Nykjøbing Falster skulde være Examinatorer i Kjøbenhavn, fordi at Jeg vilde at skulle stande?

2. Jeg indstiller med Ydmyghed Deres Magistrat, om Degnen Lund i Haslev maatte beskikkes Brandkyndig, omtrent 7½ Mile af sit Fødested og Boelhs Degnekald, som laae i Nærheden af 1ste September til 1ste November 1805, skjønt egentlig tilhørte Sukkestrup? Lund var en meget flittig Mand. Jeg ønskede ikke i Dette, for at Emnet skulde være mig fuld.

3. Ligeledes ønskede jeg meget at vide, hvad og hvormeget Forskjellen Andreæsen, Forstander, og Degnen Lie Blomme og St. Hans Menighed skjøtte?

4. Sr. Pastor Winsløw Lie Coals Menighed har i sidste Aar havt 1100 Communicanter og 400 Rd Sum har af Sukkestrup, og forlanger af mig at modtage samme. Det er ubilligt, fordi mig, at Mandtallet skal saa stærkt skuttes. Det overskud skal, som vore Forældre saa ofte gjør. Skal 15de f. M. Jeg har nogle Bittskrifter imellem 120–130 fra mig. Hvorfor skal Forandstaltning ikke gjøres, at disse og andre Gejstlighedens Børn maatte i disse Børgerstider skjønnes i deres Fød. Amt? Hvor paa Landet, og dernæst anvises i Kjøbenhavn til Udbetaling, ligesom nylig Skeet er med Brandkontingenten til Vestre Klasselod?

21/7 1809

Sjælland

Fr. Sr. og Prof. Theologi
J. Mynster
Fallaads Skifte og Vestre Birk

29/7 1809

81007

891

651.

5. Endelig beder jeg, da jeg ikke kan overskue min Gjeldsbyrde, og med Velstand Gjældsbreve, at der maatte forordnes Veie til min Bibeholdelse med klasse mig Fortrinsret i Gjeldsbreve med bestemt Afstrivelse for de øvrige Creditorer jeg skylder.

Ærbødigst

Bonne d. 21. Julii 1809.

Jens Bull

P. S. Forslaget til Afstrivelse af Brandes's Capitaler i Protocollen skriver sig alene af Ønsket om Enighed, i hvilken Hensigt jeg troer saadan, som min Skyldner.

Højedle Højvordige
Hr. Dr. og Professor Theologiæ Münter
Sjællands Biskop og Ridder Biskop.

81007

605

Jfrar sand glæde Lærde og Høie Høivørdighed, naar jeg Deres Høiærværdighed, min Høi- og Velærværdige Herre, Biskop og Velynder, ydmygst og underdanigst tilskriver, og det vil ogsaa sikkert skee ofte, saalænge jeg gjøre kan. Jeg, som ønsker Deres Høiærværdighed Lykke til Deres Høie Embede, som nu er Dem tildømt, kunde jeg ikke undlade at tilkiendegive Dem min Glæde derover, og min Ønske om Deres Velstand og Velgaaende. Dog kommer jeg ikke for at lykønske Dem, men for at bede Dem om Deres Raad og Bistand i en Sag, som jeg ikke selv kan afgjøre, og som dog er af saa stor Vigtighed for mig, at jeg ikke kan undlade at søge Deres Høiærværdighed om Raad. Jeg er nemlig bleven opfordret af Deres Høiærværdighed, Høie Velynder, Biskop Tullin, til at indgive Forslag til Forandringer i Psalmebogen, og jeg har ogsaa allerede indgivet et Forslag til en Forandring i Psalmen: Naar Adam, Evas Fader, med flere. Jeg har nemlig ikke kunnet undgaa at bemærke, at Psalmen ikke er skikket til at synges ved Begravelser, da den ikke indeholder noget, som passer til en Begravelse, men derimod mange Ting, som ikke passe til en saadan Leilighed. Jeg har derfor forandret den saaledes, at den nu er skikket til at synges ved Begravelser, og jeg har ogsaa forandret den Maade, hvorpaa den nu synges, saaledes at den ikke skal synges af Præsten, men af Menigheden. Jeg har ogsaa forandret Melodien, saaledes at den nu er skikket til at synges af Menigheden. Jeg har ogsaa forandret Ordene, saaledes at de nu passe til Melodien. Jeg har ogsaa forandret Ordene, saaledes at de nu passe til Melodien. Jeg har ogsaa forandret Ordene, saaledes at de nu passe til Melodien.

Deres Høiærværdighed

Kjøbenhavn d. 1. Juli 1809

ydmygste Tjener

Fr. Kr. og Prof. Theologiæ

J. Munter

Sjællands Stifts og Frue Sogns Præst

1809 7/7

Litra J. № 1301

891

651.

Sognepræsten Hr. Melbye har tilsendt mig en skriftlig Forestilling til den høje Rentekammerskrivelse af 19de Maii d. A. at bortfalde den Gaasten for Hasle og Nyekirkesogn pro Officio tilhørende i Sognet beliggende Gaard. Idet jeg derfor efter høie Anmodning fremsender denne Forestilling tør jeg ærbødigst yttre følgende:

Da Undersøgelsen Hr. Melbye har opgivet for at Præsten der ikke bør paa Præstegaarden nye Indretninger, — det vil og neppe kunne formodes at nogen Præst forlanger Gaarden nye saa skal bebygget somme for nødvendig eid, nik beboet den. Saavel dette forudsættes og der billigen længes hensyn til at Præsterne ikke i nu lang Tider af Aar have skiftet ofte Bolig paa Præstegaarden uden at de have følt nødig Bekvemmeligheden, og at de ved saadan Omgangsmaade vilde have forvoldet de Contribuenter de selv have synes burde forskaanet, forudsætter jeg ikke at nogen kan være mod Gaardens Aflevation paa de i Forslaget troede Vilkaar; og henstilles ærbødigst til Rentekammerets høie Bestemmelse om ikke Gaarden maae blive i Brug til Præstegaard imedens Præsten og Sognemænd skal forhandle Præsten, paa hvilken Maade de Forlovelsen for opmaales og de forbrugte Penge anvendes

3

29/7 1809

Litr. P. No. 1301

til forskjellig Afgifter Byerne efter Forordningen af
1ste October 1802 og de heri Anordninger som dem paabudt ellers
forresten maatte paabyde Erlæggelse af Skatter og Afgifter
Dersom Forslaget skal til grundigere Betænkning, vil ikke
blive nødvendigt, da det neppe er rimeligt at Byerne nogensinde
gjør af den Ford som ikke i Forstand Brug forbruges, men
som kun benyttes til Føromtale for at opgive Antal Indbyg-
ere og herefter til 6te Post ikke det mindste rigtigere at be-
gjøre vedkommende til intet Maal end at gjennemsnit Maal for-
udsætte; ligesom og at ikke Exemplarer uden Legitimation med Le-
delsesret uden det som aarlig skal indbetales Fiskeri Fond, hvis
paaland en omgaaende og saa i dette tilfælde opgivne Summa
de med Grundskatterigerne Longivningen kan anses angaaende
Endelig bør jeg ikke lade unævnet, at Forordning Antal
ikke nøjagtig nøies, for den ej er ofmaadt; men at den ligesom
alle de øvrige Forslagsvarde for paa Landet ere ansat til Beon
Pladsen. — Efter denne Skatteansættelse fornemmer Kjøbing
Byjuring som Forordnings Comite mit Hjemmel samtlige
ikke blive der, naar Afgifterne aarlig blive saa betydelige
som forslaget ommelder. — Hvorledes og af hvem saadan
Summa skal beregnes, vil med blive at afgjøre ved en vel
mindelig Overenskomst. —

Nepoe den 29 Juli 1809. —

Etc
Sjellands Stifts Øvrigheder

Copie.

Kongl. Resolution af 28. July 1739 blir allernådigst resolverad:
Blandt andre: at den Afgift som af Gårdbeboarne paa Bornholm
svares, skulle hemlagges till de respective Skolar." Som endel
af nærværande Partiers Klagan som i vore
Cirkulär af 9 Febr. 1808 organisering, så väl gifvare som
ock de som Byarne, Skolorne Tjenstfär wilja undgå, och
derunder Skolewesen förmenar, i flere Gårdbeboarne följ-
de Kongl. Resolution wisse sig förfördelte af den ovig-
dag: Skolewesen, så har ofvanbemälte Capital af de förenade
Fiskerierne för lägre Skolewesens ändamål uti 1808 Kars
Regnskaber 1629 Rdr. funnes i Kassan, så anhåller
Stiftet af skäl wil mer Kronan bidrager hvar för sig
i lägre Magt, förorsaka till Cirkulärets utfärdande par af några
Gårdbeboarne, utan Stiftet af Skiftemannen, resolverade det
Capital för Skolewesendt. Den andre Byskaffnes med flere
Gårdbeboarne i Schougaards Byförening uti Bornholms
dag: 1971 följ. ock gått framför, hvorad jag ärbödigst anhåller Nr 1
förmälder Afskrift. Af den Gifftig Kvinna för Nyelarskier
följer Afskrift Nr 2, af Gifftig Kvinna för Clemenskiar under
Nr 3. Jämte den kongl. Cirkulär för Gårdbeboarne, jämte den
Pastor Moltkjes underdåniga Betänkning af 5. Martii 1806
om Skolewesendt, i Afskrift Nr 4.

Förenämnde Cirkulär jag var kommet för till handa
anmodade jag Byes och Sockenstämmorne om at förskaffa mig
Underrättelser om Gårdbeboarne, deras Verd, Afgifter &c. &c.

1/8 1809

Af disse i Regnskabet af Aaret 1805 opførte Oplysninger, samt
sidder jeg at indtage følgende tabellarisk Forklaring under No. 5.

Alle Byfogderne vare meget mod mig i at skaffe mig
videnskabelig af Gildeboerne kundskommen Klokkespenat til Nytte,
og jeg vare, at i mange Egne af Almuen paa enkelte Mand
ner, skumbsfor dannelig, tilbørlig og Præsterne gode Forskjelle.
I Skodborg skal alle Bøgnarbeidere paa Jorden, uden blandt
mig om at være Gildeboerne Realisation for Klokkespenat. Af
de enkelte Mand skulle kunne fortælle at Gode er indskjønde
videligt. Jeg giver mig den Frihed at bede
skabe mine Herrer, en Fuldmagt til det høje Collegium
for sammen indsende Protokollen. Jeg anser at Gildeboen af
være at Samage for hele Egnet. Naar Klokkeslag, efter
min paa for Klokkeslag som i Skodborg, bestemmer at Barnejo
under at skal afsondig, dreier jeg, at den enkelte Mand,
der er af sinden Mening, ikke kan have Ret til mere end
sin Lod Afskibning. Naar altså indregnet Forskjellighed
Brændevin, Tobak, Kommer paa hans Jord, og han aanlagde
giver denne indregnede Grundskat, dreier jeg han ikke kan
paaskaanmere. Naar de 2 eller 3 eldre Mand som
sidder for de ældre gamle Bikke, eller efter Grundskatning
med Hensyn paa Gildeboens gode Vilje, eller Forholdene
Aanlæg, mindske sig Klokkeslag, Prokur, eller andre
forskjellige Lag Sammenkomst og Forandring af brændte
Øl, Brændevin &c. kunde paaland paa den frie for; men

Til det Kongelige Danske Landkiv.

Ved Aarhus Bogtrykker er til forfærdigelse Amtmand Thø-
rup og mig Amtsforvalter Jensen med Jacob Bognæs Hr.
Jens Hjorth indsendt Jeg Lagtø Kommercia, Kvorom
af Løitnant Lind, Bognæs Landmand. Jeg vil da ved
Mode om Dagen, tilbyder sig at ville bortfølge Jacob Gil-
debrodre, for med Ilde af de Forfor indkommende Kon-
ger at opsætte en Bold i Bogtrykt med Anmodning at
endsende samme til Deres Resolution efterfølgelse. Jeg
ing ogsaa Hvad Hvad Kommandes Ordening maatte Dit
vorde mig tilladt at bedsage bundente Pelt. med en kort
Historisk Erklæring om de Vanskelighed Gildebrodre for
at sætte dennes Forsæt, maae end ringeste omhandle Dag
ved Klarere Lys Hvorefter Jacob Nytte eller Ungdom
Publicitet eller Personalt best vil kunne bedømmes.
Gildebrodre ved nuværende Tidspunkt, Hvor de findes, eller
og Vidde Hvor intet Sted Jacob under aaben Himmel, Hvor
Almue forsamles ved ringeste om Sommeren Hvor at drikke
Øl, Brændevin, røge Tobak, danse, og gabbiare, og Hvor
Ordentlige Sedens Canon undertiden og giver Anledning
til Forordnede Handlinger, over Hvilke Vedkommende
bør Lagte at Klør. – Jacob Hvirvelen taber sig i Ol-
dinge Mordet. Forskjellige Jacob Meninger om Hvor-
om vidne. Noget Jacob tvivl, at de fra Byggedalen af

Jeg

Laug

Laug vorst at klage Lang, hvor man samtaled for at vare
dygtig Svend der kunde forstaa Skibsbygningskyndskab
og at kjende almindelig Interesse. Samme Mening
erklærede med disse Gildesbroer Andre derimod,
at de kun havde Almindelig Svend: at de Bønderne for-
dum gjorde deres Landgilde paa Sammersyssel Slot, blev dem
forsvundet gjennem en Brand af Ild og Krondrøm; men da dennes
opkomte er der mel for nogle Aar siunderede siden dem af.
Langsomt blev man forundt til Skibslag nogen Jord eller og Eiby
tilliggende Havet Vogn, hvor Vognskolbrand i Alderdom Gange om Aa-
ret maatte holde Samling for at gjøre sig kjendt. De skal
tilligemed have Almuegildet, fordi Bønder kunne
ansee den Lyst; Gamle som en Gjenmindring eller Belø-
ning for dem, at de med saa store Flid skulde vanske
deres Venner og deres deres Lav. Gildesbodets Direction
bestaaer af en Oldermand der har Ret at paabyde Laug-
fest, og har saa stor Myndighed, at naar han staaer med sin
Stav i Hænde, maae alle tage Hatten af. 2 en Skraaskriver, som
har Straffen i Lommen i sin Lønning og er tilligemed Bestyrelse
Skriver eller Bogholder. 3, 4 Skibsbrødre som tage Opsyn
af Lærken og Drikke, de andre til. 5 to Skjærbodere, hvem
bruges til nogen ikke mere, som skal staae Ild, naar nogen
vil have en Pibe Tobak. Til Bestyrelse Skibslaugsholdelse
er henlagt Eiendomme Penge Ol nogle Potter Brød
Smør og nogen Hund Tobak, saa at der Under Smør
og Brød, som betales i Penge for andre Afgift af

Sagaller ikke Plads for Gitter paa det blaa Felt. Paa det
Fælleseng der intet. Under dette Billede, som indsæt
i Stiftsbogen mangler Forklaringen paa Dansk. — At Skuen
paa dette Billede ikke er fuldstændig for at indsætte Forklaring kræ-
ves der flere Ord for lang Tid siden forsøgt skrevet ned men
Apr. fandt dette ikke mulig da jeg ønskede
at tale med Hans Majestæt selv herom og mulighed
dog kunne vinde i denne Henseende, forinden dette blev
overdraget. Dette er nu skeet paa min Bekostning i denne
Sommer. Det almindelige Publikum forstaar klart: at der i
Billedet ere mange Ting, endnu ikke Gitterbommen
for denne Gjenstand, dog kjende Øjemedet med dette
Billede.

1. August 1809

bortfæstes Gildesbønder uden Gildesgjorder. Gildes-
bønder, der svare indtil 5 Tønder, undtagen dem i
Vestermarie og dem ved Nyelarsk, som betale
til Lists, ere følgende:

Vesterherred

1, . Bøgn. har intet Gildesbor. det øvrige i Lists By
Gildesgjord som for 80 Aar siden omtrent blev bortfølgt for at
anlægge ny nye Kirkebygd.

2, Nyelarsk. Bøgn. har et Gildesbor, men brøstfældig. Jord
areal er 20 Td. Land
bortfæstet 1809 paa Livstid for 200 rd. som
blev anvendt til Kirkens Reparation, imod
aarlig Afgift 3 Td. Pl. – med Valg Tønde
som nedbringes til . . . . . 600 rd. . . . . 2000 rd

3, Knudsker har et Gildesbor, brøstfældig
Bygning har . . . . . 6 Td. Ld
bortfæstet 1780 aarlig Afgift 4 Td. Pl. 1 Td. Cob. 1 Fj. 10/1 — 17 Td. . . 1700
Tønde nedbringes til 800 rd.

4, Vestermarie har 2 Gildesbønder. Jord for dem . . . 2500
12 Td. Kaarnæd Bygninger er nedbrudte og Jorde Areal omtr. . . . 20 Td.
bortfæstet 1801 aarlig Afgift 4 Td. Pl. 4 Td. Cob. dan nedbr. til 800 rd.
Jord nordre Gaard ingen Bygning Jords Areal . . . 5 Td.
aarlig Afgift 5 Tdr. Pl. bortfæstet 1806 dan nedbr. til . . . 100 rd.

Søndre Herred

1, Aakirkeby Præstegaard har Jord men Gildesbønder ej Jord.
3, Thuesker har ingen Bygning Jords Areal . . . . . 3 Td. . . 300
samt 2 Gildesgaarde bortfæstet 5 Maii 1795 aarlig Af-
gift 3 Tdr. Pl. 8 Fjd. Havre 1/2 Td. Cob. 2 Td. Smør
og Ægbrød – Tønde nedbringes til og herover . . . 100 rd.
Tal . . . 2400 rd.

Transp 2400 rd

4. Bodelskier sætter sig ingen Landbo sidste Aarsd. . . . . 2 Cdr

bortfæstet 1797 til sine betaler

gaar gaard for Landaarne og i

Afgift 2 rd 4 ß 12 ß Landsk. indbringes til og saaroms. 100 rd

Østre Herred

1 Østerbarskier sær ingen Gildesbort mun Jord omtr. . . . . 2½ Cdr

bortfæstet paa Livstid 1801 for aarlig Afgift

1 Cdr Pl. 8 Fdr. Brændemeel 1 lb Tobak og sner 10 de Aar.

1 Cdr Pl og 4 Fdr. Brændemeel Landsk. indbringes tl. 200 rd

2. Østermarie sær 2 Gildesbor i nordre bortfæst:

1790 for aarlig Afgift 2 Cdr Pl og 4 ß i Penge

Landsk. indbringes til . . . . . 470 rd

Sst sønderre bortfæstet 1798 aarlig Afgift 2 Cdr Pl

14 Fdr. Brændemeel samt Brød Juletid og 10 rd 4 ß

saalænge som regne Fæster lever, naar sær ny Fæst

sværer aarlig 20 Rdr og forøvrigt Afgift som indbr. til 1,000 rd

Sidste Aarsd. Afgift ingen Landsk.

3. Sæskier sær ingen Gildesbor i Østre Herr. –

Nørre Herred i Klemens og Olsker Sogne

bortfæstet 1805 for aarlig Afgift 2½ Cdr Pl, 20 Fdr

Brændemeel 3 rd 2 ß i Penge Landsk indbr. til . . . . . 300 rd

Sst nyere bortfæstet 1789 paa 18 Aar for aarlig Afgift

1½ Cdr Pl Landsk indbringes til . . . . . 200 rd

Sær ger Jord og Sidst Herr. –

Rutskier bortfæstet 1804 paa 70 Aar aarlig Afgift

2 Cdr Pl. 18 Fdr. Brændemeel sær intet Penge Landsk

men 2 Rdr Landsk indbringes til . . . . . 400 rd

Olskier sær

Dalr. 3,070

Transp 5070

Oskuv. Jar intet Gildsbon, men Jord kontribuerar

302. gaar 6 aar aarlig Afgift 100 pl Lands

vidkommande til ..... 100 rd

Röe Jar intet Gildsbon eller Jord .....

5170 rd

Af samme Summa og mera nidre indkommer

for desse Gildsboer, og Lands Jordar, som Arnal, Jar det andog

ar opgiuen ej ar gronwatrisse bestamt nidre nägiöra emer 100 Rd

Land, twistar ey alderdes icke om. I det jag omenfor Jaar

brodt Oprindelsen af og Jamforelsen med desse Gildsboer, Jaar

jag tilligt besparat det Forgiomaal, Jvad Nytta de Jaar: nemlig

Samma, at de stiuna almindelig Mand til Sorglöshet, og

ing ön skäl at kiemna til sin — De stionde Landsmanden ä

Tyldig Glöda som oprinnerade Afundsiug mödan sons mog

sommaliga Arbeide, men icke kan man noyta at desse dang

Jana saa osta giuer Anledning til Trätta og Plagomaal

Tyldarna og alsens Lidarligheet, saa at de ordinar og mera

militon kunde Kiender mycket ansee det for en Skam at bruuna

na desse Pl og Krenkanians Redskaber. Som Moralitetens

Lamforel maar de falde og ogiord, men et annat Forgio

maal Jar det: kunde og desse med et almindeligt Longt

und Sprak og Sonds Saa ändeligt damna Jarde Ogsonal

se nidre nora mycket i Jamforelse til desse Jordars bedre

Tyrkning og regtigare Anmendelse maar de blande sjaa

som, end nu, de ara omarkade til Tyrk i Jorra allen

flere Aar eller i Sit Liv paa Livstid, saa det dog ej
at Mangen iblandt Sine Almue ansaae endog Sinen
Langtlige Gang som en Gallig Ting, og som en Gaadom
ingen saa Lyst til at betage sin, saae almindelig
Bevaarelse paa ungang vilde indsee og fædrenligen gjøre
Pligt, og mærkede formedelst Tvendelse — Jeg troer dar,
for og saa at man mildere skie kunde nølges, saa ligesom
fiskerk vilde føre til Maalet, og endfiller saafor sin,
Indsigt: om Erfaring vi maatte gjøre: at mange Bøn,
sinn i at Sogn saae mig om at afstaae saae Gjeldsbøer,
eller om saasom flere i ett Sogn, Gjeldsboer eller Jorder,
og lade samme ved Auction bortfølge for at anvende Lø,
bestemmet til Skolens Opretholse eller andet nyttigt og
Ret Almindelige gavnende Ting, saa bør det eller saa
følges, og at saa paa, som vi Partie Gang villet giøre saae
Samtykke, ikke skulde Sine Grund til at klage over, at
Saa Sinn tilsvarende Rettighed, som de kalde Lø i en
Almue som bedagt, skal gaa eller saa, som deele Gjelds,
bøn, eller Gjeldsbjørd, være forbunden til gaae saa dag
og slet Skat at udvexle til Sinn, som vi Sinn samtykket
Sinne Gjeldsboer eller Jorders Afsondelse, saaledes
Brandsyn — Ild og Tobak o: s: v: som efter en grovmotet
Beregning vaare saa Lønlig Fordagter kan beskaffe sine
forskrevne Bøn; dog skal Vedkommende saae afgaae saa gaae

Jo: Winslow, Sogneprovst til Ecclesiastikken [illegible]

Sogneprovsten

Jeg har den Ære at meddele
at Hans Excellence, Baron v. Stjernstedt
[illegible] har [illegible] mig
[illegible] at [illegible]
[illegible] Ære at [illegible]
[illegible] Sognepræsten [illegible]
[illegible] Jens.

Carl Ordenen

d. 25 Aug

25/8 1809

gjøre 33 Rd 4 ß. Hans anden Skjødningsforretning af 1ste August gaaer,
paa 5 Dag til 15 Rd, men dens Stempelafgift til 50 ß. Endvidere
bemærkningen giør saaledes: at disse 8 Dag Huus paa anslaaet til 25 Rd
men dens Taxation til 83 Rd 4 ß. Hvad Jorden angaaer, som ß. 100
Fod har Bord, Eiendet til Kaalgaarden, som og den, Prospect gaaer da

16/11 1809

Jr: Winslow, Vogtmyndig i Lie Gaards Myndighed har lad mig
indbetale 460 Rd; saa vidt skyldig Lie Gaards Skifte
gjældende Restance, og om skier Dets Egnelse jeg allerede
herved har sat Sand ved Ord at gjøre Rammedrette
Lie Arves Gjældende gjældsforpligtet. —
Da Sengers Overretsdom Forfra er saa forandret,
har, erklærer jeg mig at ville tilbetale gjældende, jeg skal
dog for at faae den indbetalet i Kjøbenhavn til Hr.
Kapitain Wolffen, og beder, at den af Hr. Factor Klein,
Low for disse Penge Lie opnummerede Restance modtages
Obligation maatte indsendes mig for, som Quittering
ning, at oppebæres Jr. Winslow. —
Kbhvn. den 15de September. 1809. — allerydmygst

Jensen.

Gjældende Gjældsforpligter
Hr: Dr: og Professor Theologiæ F. Münter,
residerende af Aarhuus
Sjællands Stifts og Aarhuus Biskop.

971.

Hr Forbrydere d. 5 Dag, som bebos af Birgitte Anders Datter og Ma-
ren Jens Datter, dette dens Livstid. Kjøreringsforretningen af
1ste Julii 1807 ansatter d. 3 Dag Lie Mordin af 6te 1/2 mand dens Arbeidsbesvær
skrpaa, naar de 3 Dag skulle indløses og gjøres brugbare, ud
gjør 33Rd 4ß. dens andre Kjøreringsforretning af 1ste August samme
var d. 5 Dag Lie 16Rd 1/2 mand dens Hand Peter Lie

Ifølge 9de October f. A. Forretning blev der af Lieutenant Hansen, Fyldest, Fyldestgjørende Copie af et af Overværdigste allernaadigst autoriseret Pastor, Jørgen Boesfoed Lie Clemens Sogn udstedt 19de April 1806 vidnedt og af Sognefoged Lie Clemens Sogn 7de dennes 19de September 1806 confirmeret Gaardbrev. Indeholdt Gaardbrevet Copie Følgende Tilligemed Copie af Skjønnings eller Overfogedens Overværdigste, Forretningen i Anledning af dette Gaardbrev, efterat Sattemænd, Commissionair Hansen i Clemens Sogn. — Indeholdt af Gaardbrevet er: at Hr. Pastor Jørgen Boesfoed Vornskjøder et af Sand opbygget Huus, bestaaende af 8 Fag Tilligemed 2 Kaalgaard Lie 6 Fatteg Sogn eller Tønder, Byggat. Efter Hr. Boesfoeds Ønske, for Forbemeldte 8 Fag, som bebos af Birgitte Anders Datter og Jens Jens Datter, dette deres Livstid. Skjønningsforretningen af 4de Julii 1807 ansætter 8 Fag Lie Norden af 6 Rd, med Omkostningerne Sharpaa, naar de 8 Fag skulle indrettes og gjøres beboelige, udgjøre 33 Rd 4 ß. Den anden Skjønningsforretning af 1ste August samme Aar 8 Fag Lie 16 Rd, men deres Ydmyge Bønskrift Lie 50 Rd. Grunden Overværdigste siger saaledes: at de 8 Fag Huus nu ansættes til 83 Rd 4 ß. Hvad Jorden angaar, som Hr. Pastor Boesfoed har bortfæstet Lie Kaalgaard, som og den, Hospodaen først taler, da

16/11 1809

[illegible] Kongnæs Sogn, hvorover alsaa Sr. Provsted Aschlæ[illegible]
gav Sagen at høre. Blandt mine Formænd fra Provst Tranes
Communion havde jeg i Overensstemmelse med Gaarsdagens
allernaadigst Confirmation ogsaa ordret Sra Biskop Balle, at
giøre opmærksom paa Guds Ord, hvis mueligt, at Forældre skal
lide baadsaa utvivlagtigt bestraffes. Dette foranledigede Provst
Trane i Overensstemmelse. saa min Visitats giorde jeg
Forslag om Forandring, mindre jeg erfarede,
Sagen fra Sr. Provsted selv tilstod, at Forholdet var saaledes,
Kongnæs, kunde jeg ikke see Grund til Forandring, ikkun i Anled-
ning af Sognets Størrelse, hvilken Grund dog
tilmeldte Degn Sagen gjorde vanskelig, idet han
mistede Forsædet. Kommis sagen indstillede jeg,
Lade samme Gang: at da gamle Skandsettet laa over,
gik ikke Veien, og maatte man ikke ogsaa lade at det nye
skaar af dette for at skille gamle Begravelsesplads ganske
fra samme, om det ikke var rigtigst, at denne Begravelsesplads
skjøtte Lem borfalgt, og at nogle Huse opbygt, mindre Kommis
sagen i alle Maader fra, om det var Hr. Majestets Villie at den
skulle Ende fra, om det var Hr. Majestets Jord, saaledes

Jo. Procfod paa egen Gaard Jacob Borchsjöakel, Jorhie maatte
afbruugittes, udbad sheu sig Jarvaar eksolution. Jos mig er
Jor ikke Laugt sicke Konspurgt, om eksolution i theun Bey
var mig tilspirdt; mau da jeg Jatte Jarom Jar Laant, ai
sh theun Jojedr. Hojbyrodrigsed Tillads, at jeg kringer
theun Bey i Forladning Tie nødvendig Opsjönesp.

Underdaanig

Rönne den 16de November 1809.

Jensen.

Højedle Højbyrodrigs
Hr: J. Munter
Dr. og Profes for Theologie,
Ridder af Dannebrogen
Bellands Bisp og Ærkebisp.

Min forlagte Anskrivning, med Autoriseret Forsikrings-Ring, Imod Hr. med Skrivelse indbedrigst Regnskabet for Kjøbet paa Bornholm, anfalder mig, at melde Eidevork for Skrivelse fra Hans Excellence dagelige Dato, Hvorimod Jeg vil tage Mig al Nødvendig af Vedkommende, Skulde Landsdelen ikke indtræffe, for noget mindre i denne Jahrsaand Sommertiden, Imidlertid at indbede Mig Deres Højvelbaarenhed Befalinger imødekommende, og derfor at Indskrivelsen tilbage.

Det Kongelige Danske Landsdelen den 2 Septbr. 1809.

Deres Højvelbaarenhed Ydmygste Tjener
Conrad Brandt
Bernov Bispe

924.

Til
Biskoppen over Sjellands Stift.

Brandt
Eidevorvelse

= 45790 =

No. 4. Syv og Tyve Skilling.

Anden Klasse for Sum fra 300 til 400 Rd. incl.

Mönicke

Ebbesen

1809.

Til Det Höjlr Kongelige Dansk Cancellie.

Jörgen Koefoed, Sogns Præst til Clemens Marie i Aarhuus Provsti, Aarhuus Amt, giver allerunderdanigst Ansögning, i Naadighed at maatte tilstaae ham, at tiltræde sin Pensions Anfangelse fra Hands Entledigelses dato af, Hvorimod at afstaae og fra sige Hans Ret til Pensionen af Sognet, som avlet paa Præstegaards grunden.

Han i Ansögningen til at i Sagen fornöden skjönne udmarke jord, udtrykker underdanigst: at Hvert maan forfalder, ligesom i Hands Formands tid, mue lig at Hand maa beholde det for sig allene til aarets ende, uden at dele noget Hvad med Successor.

Min underdanigste Ansögning er Hvert med til Det Höj Kongelige Dansk Cancellie: at Det naadigst maatte tillade mig Fra at tage imod den mig allernaadigst tillagte aarlige Pension af Clemens Sogns Kald, fra min Entledigelses dato Hvilke, som var den 15 de October 1808. Hvorimod jeg afstaaer og fraseger mig Naadens ret, som min Successor Beholder for sig. Ansögning til den min underdanigste Ansögning er

ime Det forfald, som maae Har tagt siden for mig, og imod mig, Hvis min ind, allene ikke Kand bestaae med billighed og Retfærdighed, Heller ikke findes med hold af Den Dansk Lov, eller Kongelige Forordninger Derom jeg ikke vil melde mere Hvis gaae nu eller paa dette Sted; Thi beholder jeg det af mig Hvert med underdanigst Ansögte, da Har jeg Intet mere Hvert at erindre mig Derimod gaaende; Men stor Det ikke, da nödes jeg til en Udvigelse at Hvert komme med Det for Lignet.

2 do Min egen tilstand: da min alder og Skrøbelighed ikke tillader mig saa megen at Hvert Kone og Børnene, som kalder med Præsten afgiftens indtagelse, der continuerer næsten Det hele aar. e. g. nu komer en med et Brev, en udvigelse med en Hvert Kone, den tredie gang med en Hvert Lønde Sæd, etc. Min Lille og Hvert Korlig, jeg nu efter dage mig Hinlæn mig med, indtil jeg Haar Ære i graven nu Kand Heller ikke Hvem Saa megit og mange Slags Hastværk og vogn kjør jeg Heller ikke, til at Kontribution Det Kommen med Lie Riebstaden.

pr. 10 Aug. 1809

Expl: K 1033.

Corr. 11184

29 384.

Hvilken maae jeg underdanigst andrage at post
Scriptum, hvis Indhold er: Jeg har et Hytte Jord i Fæste
af 28 December 1771, hvor for den Jord maatte udmarke
Jord, til Nybygning for Ligt Skatterne, som for inge
steds for 61 aar siden blev undtagen af den hvide mod
Sognepræst /. som jeg meget vel mindes: / og præparert
til ager Jord, og have blev saaen Jord allernaadigst over
dragen til Fæste af hands Majestæt. siden har min
Formand i Leie Endt Fæst den i Fæste, og endelig er jeg
den 3die Præst, der har Fæst denne Jord i Fæste.
Denne Fæste Jord er den egentlige Præstegaards Jord under
Kirkeden, og den saaves Overskiud afgift af den til hands
Majestæt. Denne afgift har jeg betalt den første andre
af i dette aar 1809, den anden andre betales først næste
Høsten med 4 Skiud Hafre, som skal følges i sin stedet.
Denne Fæste Jord besaldt min Formands Enke for sig
det første hele aar, inden at jeg var kommen til Embedet
her. Hun dyrkede slet intet derved til mig, foruden den
anden Præstegaarden tilliggende Jord, i Naadsens aaret, men
Høsten og bortsolgte Jordet derved, og bragte agerne til
sin Egentlige gravning, saavit pligtmæssig kan
paa saaen Jord, saa megen som hun behøvede til sin hus
holdning. - Alt dette har jeg maattet sørge paa, at hun
overlod de andre indkommende, og jeg der slet intet
Saadt derved, ikke engang saa mange Grøs, som jeg
behøvede til mine Malke Kør, som jeg endnu har, men
har maattet købe Grøs til dem, som har vogt paa
min i Fæste Havende Jord. Loven 2den Bogs 13 Cap.
8 artikel er altsaa ikke blevn applicieret paa mig,
saae jeg dog Ikke har forlangt i Henseende til min
Fæste Jord, og ikke i Hensigt til den anden Præstegaards
Jord tilliggende Jord.
Min underdanigste Ansøgning til Det høje Kon-
gelige Danske Cancellie er altsaa, i Hensee-
ende til min i Fæste Havende Jord:
1) at alt det, som er solgt af min Fæste Jords gres-
ning maae blive mig tilbage udbetalt, under
Hensyn af Liggende, at intet er formindsket af fremm-

2) at Jord, som er vorpt i aar paa mine Fæstejord, tilfalder mig at Fæste og beholde.
3) at mig reserveres saameget Tørv paa Fæstejorden, som jeg kommer aar, om Gud lader mig leve saa længe, nu for i aar er alt for sildig at pløjde Torv.

For denne mine underdanigste Ansøgning udbeder jeg mig underdanigst Deres Høj Rom gunstige Høiædle Velbaarenhed Naadigste Resolution

Clemensprostegaard underdanigst
1809 den 24 Juli.

Thorsøe.

ved Sr. Pastor Thorsøe Fæste og til allernaadigst Tilladelse paa et Contract paa dette, der paa Jord derlagt for Jord, skal man ikke paa egenhaandig Vorden Jord, men at Jord nu Tiegaard skal være Vaar Jord Aarene Forbrænde skal, at dette Jord skal sætte og skrive over Land Byg skal paa et Vaar Jord Jord, der efterhaanden, skjær dyre er ej blot tilbilligt, men billigt vel billigt. Jord nu besaar alle Land allene Smidre og efter Jorden tilkommer, og dette skal Jord Vaar Jord Byggelse, men over tidligt Vaar Jord Jord, skal Jord allers maatte Jord besørget Vaar Jord Dag for skal efterhaanden dag Jongejorden skal dyre Jord tillet nød at tillægge Jorden, der ringer eller i dette Tilfælde skal Jord Jord gr skal Tilkommende rette Jordgrund, allerede det mine Jorden sætte Jorden i Jord til at Jord skal Jord afskrive. Jr. Pastor Boebroe som allernaadigst Jord er Jr. Tilbud til at være Jr. Thorsøe Efterhaandshandel, og Jorden kommer paa Tilbud Jordet at Jord skal Jord Jorden besørge Jord Vaar Jord Dag. Jeg gjorde det, Jord der Jord i min Mage Jord at Jord paa den Jord Vaar Jord Maaned Jord. Jord Jord offentlig som privat Jord Tilfælde anmeldt om at pantsætte Jord skulle Jord ingen Jord, eller maatte Jorden, Jord, at Mangel Jord Brøde, Jord Jord, Jord Jord ingen Jord mere med gaar i de Jord Tider, med Jord Jord. Jeg Jord Jr. Thorsøe anmeldt Jord Jeg dem Jord gl. Jr. Jordstykket Jeg Jord Jord Jordet om at Jr. Boebroe allernaadigst Jord Jord mine Jord Jord Jeg Jord Jr. Jord Jr. Boebroe Jord allernaadigst Jord Jord Jord

Saa skal 2den Synode i Sr. Throfoed Præstegield afgaae, maatte vel gaae hid tillads ting at afslaae
skriver Dig nogle Ord: det Sidste Sogn Sr. Throfoed Sr. var Sognemand i 18 Aar
Aar 1777. Skal Jeg Sr. Throfoed meddele Dig Ihrer at Sr. Andreas Andreasen, overlærer
ved Cathedral Skolen, Sr. Throfoed Sogn Præst, Provst og Sogne
præst ved Vor Frue Kirke i Kiøbenhavn døde 1787 den 8de Februar
og Sr. Throfoed Sr. i Throfoed Præstegield 16de Maij d.a. efterfulgte
Sr. Andreas Andreasen af Sr. Throfoed Sr. var i Throfoed Præstegield
Aar, at Jeg ikke vil Jeg Haabe Aar Sr. Throfoed Sr. Præstegield
Jeg vil mere af Jeg Ihrer skal Jeg Sr. Throfoed Sr. Præstegield
Maaned 30te Maij i Sr. Throfoed Sr. Præstegield
som Jeg Sr. Throfoed Sr. Præstegield
Throfoed Sr. Præstegield Sr. Throfoed Sr. Præstegield
at Jeg Sr. Throfoed Sr. Præstegield
Sr. Throfoed Sr. Præstegield
Sr. Throfoed Sr. Præstegield

Underdanigst Promemoria
til Det Høy Kongelige Danske Cancellie!

Allerede Laven Lost S.T. Hr Kmyte Provst Jensens Foranledning paa mine underdanigste Ansøgning til Det Høy Kongelige Danske Cancellie, saa fordrister jeg mig til, herved at ville bande mig Naadigst tillade, til videre at lade medfølge nu listen over mine oplysninger Indvaanere, som nu bruun: Naadsens aar tilkommer mig; men naar jeg i Fald derfor maatte nyde Deu mig af Hands Majestæt allernaadigst tillagte Pension? da forlanger jeg intet Naadsens aar. saa lades saa jeg og erklæret mig for Hr Kmyte Provstens. Hand skriver, at jeg skal erklæret, at jeg ikke ønsker Naadsens aar ville have. det er sandt. men Hand glemmer det sidste af mine ord, som vare disse: Jeg holder mig til den mig allernaadigst tillagte Pension. derved bliver jeg. Min Kommer jeg ikke til at nyde Pension fra den 15 October 1808 til aarsdagen 1809, da dør og vil jeg tage med Naadsens aaret. Det Pension modtager nu af mig tager min Successor ingen skade, men profiterer nogle Hundrede Rdr. men at dyrke Prostegaarde jorden, var mig ikke muligt, af mangel paa Heste, ansatte Karle, tienstefolk, etc, etc. hvorfor skriver da Hr Provst Jensen, at Hand "ønskede, at faae mig afstraffet derfor? jeg tager og saa skade derved. den faae jeg lide! Hi ultra posse nemo obligatur. den gjør jeg! Hr Bolbroe faar dog nogle og tyve Løn, og nogle Løs agerdrev, med ibr mine Salsdrue, naar jeg vilde sælge dem. Hr Provsten skriver og, at jeg maatte at søge afskedt paa den Ingermanske Lid, til mig kommer. nej, det maatte jeg ikke. Fra mine allerunderdanigste Ansøgninger indsendelse og til d: 15 October 1808 forløb 26 Uger.

Jeg tager det ikke af mine, men af Guds milde Forsyns
haand. Hans Majestæt behøver dog vel ikke at spørge
sin undersaat om, naar han skal forflytte en Sogne-
cant: enten om kort eller lang tid? Gud maatte sige
min allernaadigste Konge!
Min sidste jord anbelangende, maae jeg og underdanigst ord,
ligesaavel som Hr Provst Jensen.
d. 25 marts 1771 blev jeg allernaadigst kaldet til Sogne-
Provst i Flensborg Kjøbstæd og Sogn. og samme aar d. 28 Dec: fik jeg
forst mit første brev paa undertegnede jorden. det var 9 maa-
neder efterat jeg var blevet Sognepræst her. da var alle Hoff
under, og jorden saaledes ikke mulig. jeg fik altsaa ikke
noget af disse jorder førend i aaret 1772. og dette var efter
allernaadigste ordre. Min forgaaende underdanige anfø-
ring er altsaa, at jeg nu maae tilføie saa vidt, som tiden
da, og behøvedes disse jorder dette aar indtil. Amtsforvalteren
Hr Bolbroe at modtage den i fæste. – Men hvad er skeet?
Den 5te Junii d. a: indfandt Hr Grønbech og Ingen Hr
Storth sig paa Præstegaards grunden, for, efter tilsigelse
paa Kirkestuen, at bortfølge grændserne paa Præstegaards
jorden til den høyst højmede, som og skeede, ligesom til Pro-
stegaards bygningen; min første jord blev da bortfulgt
med, ligesom den anden jord. Imod Lovens mig sat intet til
grændsen til min tredie jord; to første jeg maatte følge,
saasnart jeg fik min ordre om dens forsvarende; den
to min til dags jord første jeg sat intet til. dette nødte
mig til at bygge paa et par stykker jord, som jeg og til sidst var
saa tilfreds at faae, efterat den var saa fort opbygt af
anden Kjøbmand, saa den to til den gange var klar betalt.
Min underdanigste formodning for Det høy Kongl: Rente
Cammer er denne: om sligt forretningen nu kand for-
stod? og kunde for Lovligt? thi for er sligt ikke skeet paa
Bornholm. jeg har aldrig hørt, at mand har tagt nogen
grændsens jord fra en fremmed, men ladet hende beholde
den til sin Eiendoms grændsen som Naadens aaret
igjennem. Hr. Provsten siger, at hand vil forend gaae Hr.
Bolbroe. got! men er det ret at tage fra en det, som hand
med rette tilkommer, for dennes at gaae en anden?
Hr Provsten besvarer formodes at sige: at jeg nu tilmed
mig fortabte af Naadens aaret, men saavidt det staaer til
mig, ligger hjemlen paa fremmeden. Spørges: hvad forhol-

Har jeg saa? ikke en Skilling. men naasten De ret-
te komme? vistnok med Naadsens aarets ordentlig
for Pension? nej, jeg mener, at Successor maatte
selvfølgelig jeg kand bruge. Dersom har jeg i sagt, eller
skulde ligge paa min Successor. dette skeer altsaa ikke
i saa fald.
Men her Provsten sagde, saavidt det staar til hans
at lægge Byrder paa mig: Nu vil hand, at jeg skal beta-
le min Successor for naar sidenstab. – Nu forresten
hand, at jeg herefter skal have Naadsens aar, eller Pension
først efter et aars forløb, det er fra 15 October
1809, at Regningen skal begynde.
O! jeg arme Mand! Hvorne trøster mig? hvorn redder
mig af disse ubehagelighed, ja, trængsler og forfølgelser,
der vil møde mig ved min høje alder, nu vel jeg har
fuldendt 50 aars præstelige bane i dette Sogn? og har
oppebragt 6 børn, der nu alle ere i Statens tieneste,
og de 3 af dem have fuldendt deres academi-
ske cursum? Dette alene opmuntrer mig regelrets, at jeg
formedelst de Kaiserlige og Landsmaade af det Høj-
Kongelige Danske Cancellie; til hvilket jeg nu hen-
vender mig med mine forregaaende underdanigste
ansøgning om, at jeg i stedet for Naadsens aaret, maatte
nyde den mig allernaadigst tillagte Pension, og den maa-
ske begynde fra 1808 den 15 October, og gaa til aarsdagen
1809, med det første aars udbetaling til mig. Men skie
den Høyst hemeldte Kongelige Cancellie ikke finde Gode
for mig herved, da tager jeg imod Naadsens aaret.
Min Helbred er saa skrøbelig, saa min Successor ikke
behøver at frygte for, at Pensionen til mig vil med-
føre nogen Byrde.

underdanigst

Clemens Præstegaard
1809 den 29 Julii.

Thorsøe.

Hvad Lidelse nu Landbygningsvæsenet Calamitet medgiver
trøstelig Forlig for at kunne Lamme tilfredsstille og Forenöie
alle og enhver vore Creditorer, som Gud Allmægtig af taget
for, at Gaarden i det mindste ikke Gierde Concursen
med mehmere overflødig og malfamerende Costs og
Gaves Bekostning. Forsaavidt nu vedkommende
og som Blumenstok Hvidfeldt; skal Gaarden herefter
Kraft at Cop, alt som ovenfor, da Gaarden ikke Lod
forbinde Gaves Ejendom med Gaarden, og skulde
fornemmelig den Elfte, som Præsten allerede kun,
da stiftet; og Præsten er jo ogsaa Blumenstok, og maa
følge som Blumenstok, skal Gaarden herefter stedse Cop
indbefattet i mogle Maag, Kvinde, Børn og Gods
i Fremtiden vedkommende Forandring, Omvexling skal
Gaarden kunne medfølge den Præsten Blumenstok,
den nu saa vedkommende for Gaarden, naar Gaarden med
Ejet skal kunne vinde i sin Stand? — Blumenstok
skal nu sige sin Lidelse om Forligen, da trøstes
man dog ikke saa Præstegaarden, den gaar in
gen Maade kunne undgaa sig ved mangen smertelig
Forandring. Og Gud kan maaske Aarsagen snarlig
ved Enkelthed som saa Aar siden er jo Capitainen paa Præ
stegaarden Glemt forgiort, for at opmuntre
Præsten til at Gierde denne Gaard i den tilbørlig
ge Stand; og aarligen tages den jo Hensyn ved
Præstegaarden, og de Forstyrrelighed, som da
forespørges, den nu jo Præstens Forslig stadig
til at sin Hjælpen inden næste Aar Omvending.
Jeg ved nu ikke alt sammen godnok, men Gud
endnu maa Gud i det Hele vende, ved at
Præstegaarden maaske Hvidfeldt skulde forundes
saalænge den kunne staa? At ogsaa noget af Slig
det Forlig, der ønskes Præsten sig ved, saalænge
den ikke Gaar nu nødte dertil. Og Gud Lenke
Ej Gud vende ved Hvidfeldt Gaarden, Gierde mod Kun
nu Lamme, nu Præst, til saa Forstaaligt at Kom
tagende, som Gaarden skal ikke kan vente sig nogen
Forandring for? Jo Gaarden vedkommende, da skulde
Gaarden i al Lide Fred og vente saa Forskel,
trøste til ved Cadet; Gaarden derfor Tiden i sin gam

31/10 1809

la Sorlig saalede som Gan kan, og trøstar sig vid, at Gan
snart skal forlate samme, imidlertid tobe sin ofte
vedel Gud Gan, og naar Gan nu nødtigen maa sige
Synden om Forfølgelse, da vær Gan gjærne tilbøi, og
komman maatte til Ligsida for sin Sorlig, som den
Gan forlod; Gan nøies sig da ikke med Saalmedig-
hed, og stolar paa, at Gaarden vel maatte staa, saa
længe Gan kunde. Og saalede skeer da den ene
sig fra at Cigge efter den anden, indtil den sidste
ikke en mogat andet kan, med at Gaarden maa
nedrives og nybigges, og den Blandt som dette Sod
trasser, Gan en nu gandske i Grund ødelagt,
og kommen i en Gjæld, som Gan aldrig kan
i Stand til at betale; Gan sidder da og raaber
Ach og Vee over sin Forfærdelse, der Gan mødte
Cigden fra sig paa Gaard; og disse raa dog mistelig
i Grunden gandske uskyldige. En Gnieden Sille
taknemlig Gan nok forstaa en Trøst i, at Gan ikke
saalænge Gan kan nedgaar det, nok tobe sin egen
Undergang imøde, men Gallene undskylde sig for
den Skam, at lade sig Engrave under Dommen
af sin Guddommelige Forbrydelse, med at Gan stedse
trøster sig og sin i Aarvaagenhed og Standhaftighed i Ellen
maatte ikke saadan en Trøst vær noget skadelig
en Grund saalig Cjet til at Cigge, naar Gan
Synd Gjenne sig over den Sanke: Jeg Cksulter dig
ikke til at Cigge, men maatte en Cigvingen
ogsaa sikkert, forend de maa Lykke Dine
Øine, og saalede Cringe din Ostmand at
Cffen af dek, Gnad de din Gelsædt Gan gjenne samme
Sværd, mødes Hvirvad din Rom og Sorg maa
kaldes nogen og Gjennemsigtig Sort? Skiel man klog
og kan ikke omvendes, at de ikke ville Cigge,
men maa Erklage de mørkelig Erklagelsesværdige,
den en nødte til at giøre det saalede som Cingen
nu staar. Hvem Gnorker dog nu dette mon sa, naar
det maa mueligt, at det Gnude maa anderledes?
Gnorfor skulle nødtigen Gele Familier ødelægges,
naar det maa mueligt, at det Gnude forbigges?

I Gjenstand til de Omstændigheder, som
Prøstrom anmelde gaa disse Sorders Tilskikkelse
og Forbindelse, Gan man godt i Regjeringsvej vra,
get Omsorg for, at de igjen en stakke dem af
deres Ostmand, naar de ikke selv Gan nllan

for blive spaalange i Bæsket, at de Penge Gesten skulde
betale, naar de Ingefær Kunde da ikke nu ligger
de Indskrivninger Kunde skee igjen i Januar til Pas-
sagerernes Udbetalinger? Eller skulde man maa-
skee Gaarden ved Gud Fordømt? Ja! maaskee Jeg
tør maaske, at Skrivemanden vilde med Glæ-
de i al Fald for Gros og Troskyldig Gjæld? Men
ved Gaarden vilde jeg dømme Hundrede, mere end
maa man kalde Jeg en Daarlig? Eller paa Gamle Gaard
er man maaske paa Gjæld hos Skrivemanden,
der jeg gaar ind til Embedsmænd, ved om Formue
Lod Gud Ret og Billighed Gjøre deres Gang, og de
gaar det selvfølgelig Lidt og rigtigt til.
Men Taksten selvfølgelig, den er Maximum, som man
uden videre kan gaa op til og bygge Prosten,
gaarde Catalog af Skrivemanden eller maa man
skrive, f. Ex. 2a 3000 Rd. — Hvis man nu anker
Vanskelig Takst, maaske paa Fragtbygning,
da maatte Ret naturligvis dømme paa Sagens
Beskaffenhed, uden at Taksten, til Gjø-
re — maatte Skrivemanden, at den aarlige Fra-
dige Gjenlevende Skifteholds og Kapitalrente af dets
ne, skal udgaa med 30te eller 40de Dele af Kapita-
den i Summen, indtil Gaarden igjen skulde
ved til den forrige Ejer, saa at Skrivemanden
den nu taxer saaledes 30te eller 40de Dele af
Summen Gjeld, som den med Skrivemandens Skøde
tage, eller for videre maatte staa tilbage, maa
tillade, videre, at saadanne ligge Gjældsposter maa
gandskabe til Gaarden maatte, eller og at den
gjældige Enkedame — som nu Tilfældet er i
Henseende til Forskrivninger — maa maatte be-
rettiget til, dersom at udtage den Summen
ger imod at miste aarlige Afdrag, og maatte paa-
at Gjældsposten til Enkedamen for Livstid kan al-
tid nu forskrives i Gaardskjøbet til dens Fuld-
Beløb, og ikke allene maa Skrivemanden maa
Enkedamen for at vogte Enkelighed Lab, maa Skri-
manden maa sikkert ogsaa dermed maa Gaardkjø-
med maa aarligen at anmode Enkedamen, Gaard-
ningen paa at lægge og skikke paa en Gammel Gaard

Aagaard, idet dog nogenlunde at kunne komme til at leve anstændigt.

Jeg bede Deres Velvenbyrdighed skulle sende mig Deres velvillige Tanker vigtige og omhyggelig sammendrag med Tilligelse, da tvivler jeg ikke, at jeg gunstigt om, at jeg jo maalmilligen maatte tage, jeg ret vel omstændelig Brev, og paa Eders Bloge de anbefale den gode Sag; og skulle jeg da noget godt, jeg at kunne udvirke en gunstig Forandring, da mener det jeg Lov at gøre forskjellige mangen ny Veste Stramme og afstøvet mange Lukaro og Fædrelose Taarer.

Vejlevarvier Præstegaard
d 31te Oct 1809.

ærbødigst

Jeg.

Til
Deres Velvenbyrdighed
Hr: Amtsprovst Jensen.

Sin Gjemde, som Byggemester, Hr. Christian Fog fra Aalesund og Hr. Carsten Jahr af samme i Forslaget dog sag, saaledes, at Fogd Jahr skal have Overopsigten med Bygningen, Tømmer og Materialier at indkjøbe, og Bygningen selv at udføre, saavidt det angaar Arbeidslønningen og Kostpenge, og Bygningsmesteren for Arbeidet, saavidt det angaar Tømmer og Materialier, hvorfor det skal gaa af Bygningssummen, som Fogden for Arbeidet skal betale Bygningsmesteren. Det er fundet, paa Hr. Fog's Forslag: at man angaaende Bygningen skal have Hensyn til Arbeidernes Bekvemmelighed, saa vidt det kan skee uden Bygningens Skjønhed, og saaledes indrette Bygningen, at den kan blive saa lidet kostbar som mueligt, og

af Gaardmandsstanden ogsaa allerede solgt sin Gaard og Jordlod. Derfaglist paa det, om Jeg maatte stræve og gjøre Fremskridt, gik jeg ind paa at blive Forpagter. Aarlig Afgift 2-3000 Rdl. som Maximum for en Forpagter Gaard, hvormed 30 à 40 Mand, der og maa have aarlig Adgang af Kapital i en Størrelse som kunde svare til Gaardens Værdi, 15 à 20000 Rdl. Ifølge Forpagtningsbrevet paa Bornholm, skal Bygningerne, Inventarier, og det, der ligesaa gjør, som i en anden Forpagtningsbrev, betales paa Ligemaal? Taxeringen af Forstanderen maa klages. Forpagter, som bygger, skal ikke have Ret til at betale Leie, men skal ogsaa have Ret til at betale Leie Sommen, som Taxeringen skal vise Bygningerne, og undgaar Leie, ligesom den Forpagter, som bygger selvfølgelig Forandringer, som Bygningen selvfølgelig Forandringer paa en gammel Forpagter Gaard. Selvfølgelig maa man glemme at bemærke, at Leien 2-3000 Rdl. som Afstemaaden skal betale for Forpagtningen Leie Sommen, Jord, alle Forandringer, Bygninger à 4000 Rdl. som Jeg efter mit Forslag Indretning allige, ogsaa skal betale, og man Forpligtelse maa nøje, Jordens daarlige Tilstand paa en gammel Gaard, hvor jeg skal, at skaffe Bekjendtskab ogsaa skal paa Tilbud, om ikke Forpligtelsen skulde afbrydes Jordens Salg. Maaske Nogle maa saadan Ting imod skulle Forslag: i en Forpagter Gaard Nogle Gaard skal ogsaa være, men Jordlodder, man Jordlodder skal være Jordens i et Liebhaver Gaard Nogle Mand Udgifter? men man kan altid spørge: Jord skal en Forpagter gjøre, som Mand Leie af Liebhaver Gaard, og en gammel Forpagter Gaard? Er Jeg ikke nødsaget at bygge, ogsaa maa Jeg da i mindre Forlegenhed? Under Forudsætning Forfatning, Jeg jo, og Jeg Jeg ikke skulle af Jeg nogen, Nogle Forfatning for gjort Undtagelse. Efter Forpligtelse Jeg, Hvor og Hvor Jeg Jeg ikke Jeg saa Tilfælde. —

Af Jeg Jeg Tilladelse efter ikke Brandkassen afsluttede Bygninger Skjød af Jordskatten, Jeg gik ikke, der Jeg nødvendig imod, da skulde Jeg Jordkommen Bekræftelse for Jeg.

Velbaarne Høivelærde Herre Biskop Professor Theologiæ Doctor Ridder Frederich Münter

Høivelærde Høivelærværdige Herre Biskop!

Høivelærde Høivelærværdige Herre Biskop!

Høivelærde Høivelærværdige Herre Biskop!